

Prügikuhjades tuhnimine viis reostaja tuvastamiseni.

Aprillil on pühendatud veteranidele. Kampaaniatooteid saab osta ka vallavalitsusest.

Muusikakool kutsub lahtiste uste päevale!

Tiraaž: 6200

KOLMAPÄEV, 10. aprill 2019

www.harku.ee

f HarkuVald

Harku Valla Teataja

HARKU VALLA AMETLIK TASUTA HÄÄLEKANDJA. ILMUB KAKS KORDA KUUS.

Saame kokku üleaedsega ja läheme naaber-külla uudistama.

Loe edasi lk 5

KRISTIINA ADAMSON
Suurupi ülemise tuletorni perenaine

Foto: Annika Haas

Sõrve piirkonna looduse säilitamine on riikliku tähtsusega ülesanne. Harku vald on seni kaitsnud ala üldplaneeringus sätestatuga, kavandamisel on ala täies mahus kaitse alla võtmine ehk Sõrve looduskaitseala moodustamine.

HARKU VALLA TEATAJA

Looduskaitseala moodustamise võttis keskkonnaministeerium menetlusse juba 2006. aastal. Kuna riiklikes andmebaasides oli teavet vähe, algatas vald volikogu otsusega laiapõhjalised uuringud, et selgitada välja Sõrve tegelikud loodusväärtused. Uuring valmis 2019. aasta alguses, hõlmatud on kaheksa eluslooduse teadusvaldkonda ja eksperdid teadusühendustest. Uuring toob välja uusi andmeid riiklikult kaitstavate liikide ja koosluste kohta ning on üle antud ministeeriumile ja keskkonnaministri teele. Selle tulemused kantakse keskkonnaministri registrisse.

Üldplaneeringu raames juba varem tehtud teadusuuringute järgi on Sõrve loodusmassiiv üleriikliku rohevõrgustiku tuumalade kompleks, mille mõjud ulatuvad väljapoole Harku valla piire. Sõrve ala on rahulik paik suursõralistele ja näiteks ilvestele, muust elurikkusest rääkimata. Nelja lähiküla paikneva tuumalana tagab see loomade rahu, püsime ning liikumisevõimaluse üldplaneeringuga säilitatud rohekoridorides. Selliselt on tagatud nii loomade kui ka inimeste ohutus, sest loodusele on jäetud koht ja häirimatud käigurajad. Loodus pakub inimesele siin palju: võimalust puhkamiseks, teadustöödeks, loodushariduseks õuesõppena, pakub seeni ja marju, sportimisvõimalusi jms. Harku vald vastutab ala hoidmisel praegu ka naabervaldade ja Tallinna eest. Kuna Tallinnas ja Harjumaal elab kokku ligi pool Eesti elanikkonnast, maakonnas on aga loodusmaastikke alles jäänud napilt, on Sõrve ala säilitamine riikliku tähtsusega ülesanne. Harku vald on seni ala kaitsnud üldplaneeringuga, kuid vastutust tuleb jagada proportsionaalselt selle suurusega.

Loodusalasid tuleb hoida tervikuna

Nagu kõiki tiheasumite läheduses olevaid alasid, ohustab

Sõrve loodusmassiiv vajab riiklikku tagatist kaitseala näol

Kavandatava Sõrve looduskaitseala kaart. Välispiirid on toodud roosa joonega ning sihtkaitsevööndid tumesinise joonega. / Allikas: OÜ Tirts & Tigu

kommentaari

Erik Sandla

Harku vallavanem

"Loodusväärtuste kaitse on siiani olnud Harku valla vastutada. Esinduslikku liigivalikut meie rohevõrgustikus, mille kese on Sõrve tuumala, on seni kaitsnud üldplaneeringus sätestatuga, ent riikliku tähtsusega loodusala säilitamine on suur vastutus, mida tuleb jagada. Sellest tulenevalt on Harku vallavalitsus teinud ettepaneku Sõrve looduskaitseala moodustamiseks keskkonnaministeeriumile, mis loodetavasti algatab lähiajal menetluse. See vastaks meie elanike, kes Harku valda on omale kodud rajanud, ootustele."

Lauri Klein

loodusuuringute koondaruande koostaja

"Terviklike ökosüsteemidena säilinud loodusmassiiv Tallinnast u kümne kilomeetri kaugusel on alles veel vaid kaks: u 4600 ha suurune Nabala-Tuhala looduskaitseala ja kavandatav u 2800 ha suurune Sõrve looduskaitseala. Ülejäänud alad pealinnas lähikümbruses on tugevalt valgustatud või muu intensiivse majandusmõjuga (nt Harku, Pääsküla, Männiku ja Rae rabad), vaid väikesed looduskillud on siin-seal inimasustuse vahel säilinud.

Sõrve piirkonna looma- ja taimeliikide kõrge asustustihedus näitab, et ala on veel heas ökoloogilises vormis ja toimib terve ökosüsteemina. Arvestades, et kavandatava looduskaitseala pindala moodustab maakonnast vaid veidi enam kui pool protsenti (koos Nabalaga veidi alla 2% – toim), aga on pealinnast läänes selgelt elukindlustuseks paljudele Eesti inimestele tasuta looduse hüvede kaudu, ei tohiks ala küll kergekäeliselt lühiajaliste majandushuvidet tõttu kaduda lasta. See oleks tulevaste inim põlvkondade suhtes vastutustundetu."

ka Sõrve ala inimtegevus: asustuse ja majandustegevuse arendus, sh kaevandamine. Ärihuvi jätab tihti kõrvale loodusväärtused, mis on vajalikud ökosüsteemide toimimiseks ja seeläbi elamisväärsel elukeskkonna tagamiseks. Ainult üldplaneering ja kohaliku omavalitsuse tahe ei pruugi olla piisav garantii väärtuste hoidmiseks. Selleks on vaja riiklikku tagatist kaitseala näol. Seega on inimeste normaalseks eluks nii Harku vallas kui ka ümbruskonnas allesjäänud loodusala terviklikuna hoidmine möödapääsmatu.

Kaitsealused liigid on ohus

Kaitseväärtuste uuring toob välja uut teavet kaheksas valdkonnas: leitud on liike ja kooslusi, mille kohta varem polnud andmeid. Näiteks on kaitsealuste kakuliste asustustihedus Sõrve metsades kaks korda kõrgem kui Lahemaal ja kuni kümme korda kõrgem kui Eesti majandusmetsades keskmiselt. Haruldaste putukate osas kvalifitseeriti liigirikkus Eesti sarnaste alade esikolmikusse. Ka kaitsealuseid taimeliike ja loodusemetsadele oma-

leidub siin palju. See kõik viitab, et Sõrve loodusmassiiv on hästi säilinud ja vajab tugevat kaitset.

Kaitseala piirid

Kavandatav Sõrve looduskaitseala paikneb pea täielikult Harku vallas, Saue valda jääb väike osa. Kaitseala territoorium hõlmab nii Harku kui Saue valla kehtivates üldplaneeringutes nelja rohevõrgustiku tuumala (mille peaeesmärk on elustiku mitmekesisuse hoidmine) koos üheksa rohekoridoriga ja on Harku vallas maakasutuselt määratletud kui range režiimiga looduslik haljasmaa (st looduslik maa, kus täiendavat hoonestust ette ei nähta).

Kokku on planeeritav looduskaitseala 2800 hektarit ja ulatub Muraste rabast üle Sõrve ja Väana kuni Vatsla ja Kiiani, piirnedes läänest Väana jõega ning idast Ilmandu ja Rannamõisaga.

Ökosüsteemid killustatuna ei toimi

Looduskaitsealades on neli põhimõtet: liikide ja koosluste kaitse, teadus- ja haridustöö, looduskaitse tutvustamine ava-

likkusele, rekreatsioon. Kaitsealused liigid ja kooslused eraldi võetuna saavad olla kaitstud vaid juhul, kui kaitstakse kogu tervikut, mille osa need on. Killustatuna ökosüsteemid ei toimi. Tagatud peab olema piisav ala ja sidusus teiste sarnaste aladega. Nii on kõigi liikide puhul seentest imetajateni. Lisaks liigikaitsele, mis on laiem kui vaid teadaolev elupaik (lisaks veel toitumis-, rände-, sigimis- ja kohaliku liikumise levikuteed), ja koosluste kaitsele tulevad mängu ülal loetletud neljast põhimõttest ka ülejäänud kolm. Ja need on piirkonnas, kus elab umbes pool Eesti elanikkonnast, vähemalt niisama tähtsad kui esimene – liigikaitse.

Mis muutub elaniku jaoks?

Sõrve kaitsealal tegutsemist sätestab praegu valla üldplaneering ja rohevõrgustiku piirangud, mis kehtivad alates 2013. aastast ning on sarnased riikliku kaitseala kaitse-eeskirjas kavandatavaga. Ei lubata uut hoonestust, uusi transpordikoridore, kaevandusi ega muud, mis kahjustab tervikut. Metsamajanduse osas ei lubata ulatuslikku lageraiaid, mis ka praegu ei ole soovitatav. Tegemist ei ole reservaadiga, kus oleksid liikumispääsradad: kaitstavad loodusväärtused ja inimeste mõistlik looduskasutus käivad siin käsikäes ega sega üksteist, kuniks ei ole tegu pöördumatu mõjuga, mida kaitse ongi mõeldud ära hoidma.

Piiranguvööndis on poollooduslike ehk inimtekkeliste koosluste esinemisaladel vajalik nende ilmet ja liigikoosseisu tagav tegevus, nagu niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ning harvendamine, mida toetatakse ka vastavatest fondidest.

Sõrve loodusala koond-uuringu lõpparuanne toob välja põhjendused Sõrve riikliku looduskaitseala moodustamiseks. Kaitseala loomisega alustati 13 aastat tagasi ja see tegevus jätkub. Harku vald ootab riiklikku tuge seni üksi kantud vastutusele suure tähtsusega loodusväärtuste hoidmisel kõigi jaoks.

Lühiuudised

Vaata lisaks värsked uudised pea iga päev Harku valla kodulehel www.harku.ee.

Heiska 23. aprillil riigilipp

23. aprill on veteranipäev ehk Eesti lipupäev, mil terve maa on lipuehtes. Riigilipp heisatakse päikesetõusul ja langetatakse loojangul.

Veteranipäeval väärtustatakse veterane ja nende perekondi. Heisates lipu, anname veteranidele kinnituse, et hindame kõrgelt nende panust Eesti iseseisvuse tagamisel.

Veteranid on meie riigi sõjalisel kaitsmisel ja rahvusvahelises sõjalises operatsioonis kaitseväge koosseisus osalenud. Veteranid on ka teenistusülesannete täitmisel või kaitseliidu sõjalises väljaõppes vigastada saanud ning seeläbi töövõime kaotanud kaitsevälased ja kaitseliidu tegevliikmed.

Lisainfo: www.riigikantselei.ee/lipupaevad (Riigikantselei)

Kevadine pensionitõus

Aprillis toimub iga-aastane indekseerimine, mis toob kaasa kõigi pensionide tõusu. Lisaks vanaduspensionidele tõusid ka töövõimetus- ja toitjakaotuspensionid ning suurenes rahvapensioni määr. Tänavu kasvasid pensionid keskmiselt 8,4% ja töövõimetoetuse päevamäär keskmiselt 7,6%.

Pensionid suurust saab vaadata www.eesti.ee.

Lisainfo: www.sotsiaalkindlustusamet.ee või telefonil 661 0551 (Sotsiaalkindlustusamet)

Imetamise nõustamisliin

MTÜ Sünni ja Imetamise Eesti Tugiühing (SIET) avas eesti- ja venekeelse imetamise nõustamise telefoniliini 5909 5500. See on mõeldud murede jagamiseks ja nõu küsimiseks kõikidele lapsevanemale.

Eestikeelne nõustamisliin on avatud teisipäeviti kell 17–20 ja reedeti kell 10–13. Venekeelne töötab kolmapäeviti kell 19–21 ja pühapäeviti kell 18–20.

Lisainfo: www.siet.ee

(MTÜ Sünni ja Imetamise Eesti Tugiühing)

Taotle lapsele koht lasteaias

Lapsevanemad, kes ei ole veel esitanud lasteaiakoha taotlust, saavad seda teha 8.–18. aprillini HALDO e-keskkonnas.

Täpsem info lasteaiakoha taotlemise ja kohatasu määrade kohta on leitav veebiaadressil www.harku.ee/ lasteaiakoha-taotlemine.

Lisainfo: haridusspetsialisti e-posti aadressil piret.klooren@harku.ee või telefonil 606 3805 (Piret Klooren, haridusspetsialist)

Statistika

(ilmskord kuus)

Harku valla elanikkonna statistika
seisuga 1. aprill 2019

Harku vallas on jaanuari seisuga 13 avalikku mänguväljakut, lisaks korvpalliplatsid, rullapargid ja discgolf'i-rajad. Millised on aga käesoleva aasta arendused?

LIINA RÜÜTEL

Kommunikatsioonijuht

Valla heakorraspetsialisti Brigita Permi sõnul on tänavu peale iga-aastase korrashoiu planeeritud uuendada amortiseerunud atraktsioone.

Valla eelarvest on käesolevaks aastaks avalike väljakute korrashoiuks ja remondiks planeeritud 10 000 eurot, Muraste paeplatsi discgolf'i-rajade korrastamiseks 2000 eurot.

Uuenduskuur ja uued väljakud

Hiljuti sai vald enda omandisse Suurupis teemaale elanike rajatud kaks mänguväljakut, mõlemad on plaanis tänavu ka uuendada. "Metsamirid ja Vaikuse teele aastaid tagasi paigaldatud vanad atraktsioonid on praeguseks amortiseerunud, ohtlike olukordade vältimiseks on plaanis mõlemad mänguväljakud täielikult uuesti ehitada. Peagi algavad lammustööd ja lõpptulemus valmib juuniks," sõnas heakorraspetsialist.

Lisaks rajatakse täiesti uus mänguväljak "Kumma kultuuri-aida, Kirsikivi tee 2 kinnistule

Avalikud väljakud täituvad külastajatega

Tui pargi väikelaste mänguväljakule paigaldati uued atraktsioonid ja põnev aed möödunud aasta suvel. / Foto: Mari Kukk

rajatakse piiratud aiaga mänguväljak. Atraktsioonidest paigaldatakse mängulinnak, kiiged, pingid ja veel palju põnevat, kus igas vanuses lastel on lõbus aega veeta. Alles jäävad seni kiikidega liivaala, lõuatõmbamispuud, ronimissein ja -võrk." Mänguväljak antakse valminuna kasutusse juunis.

Möödunud aasta sügisel arendati Muraste discgolf'i- rada 18-punktiliseks. Sel aastal

on plaanis silendada ja ühtlustada viskealade ümbrust.

Hoia korda ja teavita

Iga kevad vahetatakse mänguväljakul vastavalt vajadusele liiva ja heakorrasatakse alasid regulaarselt.

Vallaelanikelt on oodatud igakülgne tagasiside väljaku heakorra kohta. "Kui elanikud märkavad, et mõni atraktsioon

on katki või ohtlik, liiv vajaks puhastamist okstest, kividest või klaasikildudest, tuleks sellest alati kohe teavitada," täiendas heakorraspetsialist.

Teavitage telefonil 600 3866 või e-posti aadressil brigita.perm@harku.ee.

Lisaks on võimalik teada anda rakenduse "Anna teada" kaudu või infotelefonil 1345 (24 h).

Tutvuge mänguväljakutega: www.harku.ee/manguvaljakud

Erivajadusega inimesed saavad taotleda toetust kodu kohandamiseks

Harku vallavalitsus ootab taotlusi puuetega inimestelt, kes vajavad toetust eluaseme kohandamiseks. Meie vallas on võimalik kohandada projekti raames kuue puudega inimese kodu nende erivajadustele vastavaks.

MAARJA MAALDER

Sotsiaalhoolekande spetsialist

Eluruumi kohandamise projekti eesmärk on tagada puuetega inimestele pare-

mad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused. Selle tulemusena paraneb puuetega inimeste iseseisev toimetulek ja väheneb abistajate hoolduskoormus.

Kohandada saab eluruumi, mis on ette nähtud aastaringseks elamiseks ja on kohanduse saaja tegelik ning rahvastiku registrijärgne elukoht. Eluruumi kohandamine on puudega inimese erivajadusest tulenev eluruumi ümberehitamine või kohandamine olemasoleva olukorra parandamiseks.

Tegevuse raames toetatakse puudega inimese erivajadusest tulenevat eluruumi kohandamist:

- liikumisega seotud toimingute parandamiseks, sealhul-

gas eluruumi sissepääsu, hoone välisukse ja eluruumi vahelise käigutee, hoone ja selle territooriumile sissepääsu või piirde kohandamist;

- hügieenitoimingute parandamiseks;
- köögitoimingute parandamiseks.

Esita taotlus

Taotlus koos lisadokumentidega tuleb esitada hiljemalt 10. mail digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil harku.ee või tuua tööpäeval vallavalitsuse infolauda. Taotluse blankett on leitav veebilehel www.harku.ee.

Avalduses palume kirjeldada, millist eelnimetatud kohanda-

mist vajatakse, ja kirja panna taotleja lühikese probleemi- ja võimaliku lahenduse kirjelduse. Kohanduse vajadust hinnatakse esitatud avalduse ja koduvisiidi põhjal.

Kodu kohandamist rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi meetme tegevuse 2.5.2 "Puuetega inimeste eluaseme füüsilise kohandamine" teisest taotlusvoorust.

Lisainfo: sotsiaalhoolekande spetsialisti telefonil 606 3837 või e-posti aadressil maarder@harku.ee.

Riigipüha tõttu on suurel reedel, 19. aprillil Harku vallamaja suletud.

Kallaste tn 12, Tabasalu

HARKU VALLAMAJA ON AVATUD:

E	T	K	N	R
8.00–18.00	8.00–16.00	8.00–16.00	8.00–18.00	8.00–14.30
* 14.00–18.00			* 9.00–12.30	

* Ametnike vastuvõtuajad. Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega telefonil 600 3848 või harku@harku.ee.

VÄLJAANDJA
Harku Vallavalitsus
Kallaste tn 12, Tabasalu 76901,
Harju maakond
tel 600 3848, faks 600 3854
www.harku.ee

TOIMETUS

Toimetuse telefon: 5556 5434

Vastutav toimetaja Liina Rüütel,
606 3830, liina.ruutel@harku.ee

Toimetaja Mari Kukk, mari.kukk@harku.ee

Küljendaja Nigul Treimann

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal kolmapäeval. Harku Valla Teataja kanne toimub kolme tööpäeva vältel alates vallalehe ilmumispäevast. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt ilmumiseelse nädala esmaspäevaks. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd lühendada ja redigeerida. Vallalehes avaldamiseks saadetud reklaamidele toimetuse keelekorrektuuri ei teosta. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite/uudiste/kajastuste refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

REKLAAM JA MÜÜK

5556 5434
vallaleht@harku.ee

Artiklid ja kaastööd:
vallaleht@harku.ee

TRÜKK

AS Printall

Kahjuks on sotsiaal-meedias üha enam päevakorda kerkinud probleem: jäätmete viimine metsa. Viimasena tulid teated värskest prügi-hunnikust Tammi tee ääres.

LEMBE REIMAN

Keskkonnaspetsialist

Võtsime 1. aprillil eesmärgiks tutvuda prügi-kuhja sisuga lootuses leida sealt mõnda "visiitkaarti", mis aitaks tuvastada prügi päritolu. Ühe kuhja asemel leidsus seal neid neli ...

Esimene kuhi ja kuni 20 eurot

Alustuseks vaatasime üle Tammi teest paarkümmend meetrit eemale väiksema tee äärde viidud prügi-kuhja, milleks osutus kellegi kolimise või remondiprügi. Tõenäoliselt on vanas suvilas vms hakatud remonti tegema ja seal sed asjad metsa tassitud. Kuhjas leidsus kaks kontoritooli, kotid vanade riiete ja jalanõudega, laevalgusti, nõusid, vanamööblitükke, vaip, ehitusjätmeid, klaasi, aga ka autoosi.

Kuidas sellest kraamist oleks kõige soodsamalt lahti saanud? Vanamööbel ja vaip on suurjätmed ning nende kodust äravedu teostab AS Eesti Keskkonnateenused, samuti võetakse neid vastu Harku valla jäätmejaamas, 1 m³ hind mõlemal juhul 3,22 eurot.

Aknaklaasi, nõud, riided ja jalanõud saab jäätmejaama ära anda tasuta. Ehitusjätmed võetakse samuti jäätmejaamas vastu, 1 m³ hind 25 eurot.

Juhul, kui see kuhi oleks sorditult jäätmejaama viidud, oleks selle äraandmine maksanud eeldatavalt alla 20 euro. Selle summa oli prügi metsa tooja aga jätnud pigem Stat-oili, kohvijookide eest, sest neid topse oli seal kuhjas päris mitu.

Teine kuhi ja tasuta äraandmine

Järgmisena tutvusime vahetult

See tüütu prügi ... metsa alla?!

Neljandas kuhjas oli pakendatud puulehed ... need aga oleks saanud viia tasuta jäätmejaama. / Foto: Brigita Perm

Tammi tee äärde visatud kahe suure kilekotiga, kus olid ehitusjätmed – peamiselt kile ja vahtplastitükid. Nende kottide sisu oleks saanud Tabasalu jäätmejaamas sordituna ära anda tasuta.

Kolmas kuhi ja soodne äraandmine

Kolmas prügi-kuhi oli n-ö traditsioonilises prügi mahapaneku kohas, suhteliselt tee ääres, aga samas varjatud. Sinna tuuakse pidevalt uut kraami. Ka seekord oli näha, et sinna olid oma jäätmeid tassitud mitmed, leidus erinevaid prügi-liike. Seal oli nii puuokste- ja võsakuhi kui ka hoolikalt väikestesse kilekottidesse pakitult lammutusprügi ehk seintelt maha kistud tapeet ning vanad seguga keraamilised plaadid. Samuti sisaldas prügi suuremaid kilekotte eelmisest aastast pärinevate pakenditega.

Mida selle kraamiga teha oleks võinud? Puuoksad ja võsa oleks saanud tasuta ära anda jäätmejaama või puiduhakke valmistajale, nt SLG Energiale Sütetammi tee ääres. Pakendid oleks saanud panna kas avali-

Kaks põhilist tarkusetera

- Tellige jäätmevedu ainult sellise ettevõtja käest, kellel on vastav jäätmeluba või jäätmete registreerimistõend. Ära kasuta suvalist teenusepakkujat, sest ka jäätmete üleandja vastutab selle eest, et tema prügi saaks õigesse kohta!
- Harku valla jäätmejaam asub Tabasalus Kooli tn 5a ja on avatud E kell 9.00–15.00, N ja R kell 14.00–20.00, L ja P kell 9.00–15.00.

kesse pakendikonteineritesse või tasuta jäätmejaama. Keraamilised plaadid jms võetakse jäätmejaamas vastu tasuta. Vana tapeedi saab ehitusjätmete hinnakirja alusel ära anda jäätmejaama hinnaga 1 m³ 25 eurot ja juhul, kui see lihtsalt kokku käärdamise asemel tihedalt rulli keerata, oleks selle äraandmine maksanud paar eurot. Selle raha oleks saanud kokku hoida prügikottidelt, sest neid oli kulunud päris mitu rulli.

Neljas kuhi ja tasuta äraandmine

Neljas prügi-kuhi oli samuti üsna suur, seal oli palju terveid musti prügikotte. Nende sisuks olid puulehed! Kas tõesti on vaja sõita metsa ja viia sinna

kuhi kilekotte lehtedega? Lihtsam oleks olnud tellida kas kodust aia- ja haljastusjätmete äravedu või viia need Tabasalu jäätmejaama. Kodust äravedu maksab 100 l koti puhul 32 senti, jäätmejaamas võetakse korraga tasuta vastu 400 l.

Kokkuvõtvalt

Prügi-kuhjades tuhnimine osutus edukaks ja midagi, mis võib viia reostaja tuvastamiseni, me sealt seest ka leidsime! Kui märkate metsa alla viidud jäätmeid, teavitage sellest e-posti aadressil vladimir.teder@harku.ee või rakenduse "Anna teada" kaudu, lisades alati ka foto ja võimalikult täpne asukoht.

Talgukevad on alanud

"Teeme ära!" talgupäeva meeskond kuulutas alanuks talgukevade, mis kulmineerub 4. mail peetava üle-eestilise talgupäevaga.

ERKKI PEETSALU

"Teeme ära!" meeskond

Toid ja tegemisi mahub aga talgupäeva mitmesuguseid. Muu hulgas kutsume kõiki kaasa lööma laulu- ja tantsupeo talgutel, nurmenukutalgutel ja õueraamatukogude meisterdamises.

Laulu- ja tantsupeo talgud

Juubelilaulu- ja tantsupidu ning üle-eestiline "Teeme ära!"

talgupäev on kantud ühistest väärtustest – koos panustades näitame hoolimist oma kodust. Üleskutse keskmes on korraldada talguid kõigis maakondades tuleteekonnale jäävates paikades, et seeläbi tuua rohkem tähelepanu kõigile kohalikele kultuuriväärtustele, mis on seotud laulu- ja tantsupeoga.

Õueraamatukogude ehitamine

Külaliikumise Kodukant ideest sündis talgukevade üleskutse meisterdada oma kogukonnale õueraamatukogu.

Raamatukogud aitavad edendada inimestevahelist suhtlust lugemisvara jagamise näol ja innustavad kogukonnas jagama, vahetama ja ühis-

vilikke asju, näiteks tööriistu, tehnikat või teisi vahendeid, mida koos on otstarbekam omada ja kasutada.

Meisterdamiseks sobivad hästi taaskasutatavad materjalijäägid. Kohalikul tasub läheneda sellest, kus kõige rohkem inimesi liigub. Õueraamatukogu võib ka võõbata oma kodukihelkonna värvides.

Nurmenukutalgud

Koos Tartu Ülikooli teadlaste ja Eestimaa Looduse Fondiga kutsume liituma nurmenukutalgutega. Tuttav kevadlill on taim, millel on isegi palja silmaga võimalik öie järgi geeni tüüpi eristada. See lill meie teadlasi olulise eesmärgi saavutamisel: hinnata Eesti loo-

duse tervislikku seisundit, liikide ja elupaikade käekäiku.

Nurmenukutalgud sobivad hästi koolidele ühiseks väljatulemiseks klassiruumist, kuid nurmenukud saab talgupaigas vaatluse alla võtta ka pärast muude talgutööde tegemist. Aprilli keskpaigas avaneb ka nutiveeb, mis on varustatud spetsiaalse tehnilise lahendusega nurmenukutalgutel kogutava vaatlusinfo edastamiseks teadlastele.

Lisainfo

Kõik talgujuhgid, kes on oma talgud üles tähendanud talguveebi, saavad talgute ettevalmistamise hõlbustamiseks talgute stardipaketi.

Ilusat talgukevadet!

Registreerige ja vaadake talguid: www.teemeara.ee

TURVALISUS

Aeg jalgrattad korda teha

Kevad on taas kätte jõudnud, seega ka aeg, mil üle vaadata talviseks perioodiks seisma jäänud jalgrattad.

RENÉ UUSTALU

Piirkonnapolitseinik

Kuna lapsed on sügislalise perioodiga ehk kasvanud, tuleks enne sõitma asumist üle vaadata, kas sadul ja juhtraud on õigel kõrgusel. Oluline on ka, et jalgratta rehvid oleks täis pumbatud, kett paraja pingel ja kõik kinnitused korralikult pingutatud.

Jalgrattal peavad olema töökorras pidurid ja signaalkell, ees valge ja taga punane ning vähemalt ühe ratta mõlemal küljel kollane või valge helkur. Pimeda ajal või halva nähtavuse korral peab põlema ees valge ja taga punane tuli.

Lapsed vanuses kuni üheksa aastat võivad kooli ja kodu vahet sõita jalgrattaga üksi, kuid seda vaid kooni- või õuealateed pidi. Sõiduteel või jalgrattarajal üksi sõitmiseks peab 10–15-aastane juht olema läbinud jalgrattakoolituse ja kaasas kandma juhiluba.

Kuni 16. eluaastani on lastele kiivri kandmine kohustuslik, kuid see on soovitatav ka täiskasvanutele, kuna kaitseb õnnetuse korral pead. Eelmisel aastal oli Harku vallas mitmeid jalgratturitega toimunud õnnetusi, kus kõige hullemal hoidis ära just rihmatud jalgrattakiivri kandmine.

Sõiduteed kasutades peab järgima samu liiklusreegleid, mis sõidukijuhidki:

- teele välja sõites andke teed teel liiklejatele;
- teelt ära sõites või pöördeid tehes andke teed jala- käijatele;
- manöövrите korral kasutage hoiatusmärguandeid;
- täitke teekattemärgistuste, liiklusmärkide ja teiste liikluskorraldusvahendite nõudeid;
- kõige turvalisem teeületusviis on seda teha jala- käijatele mõeldud sõidutee ületamise kohtades, tulles jalgrattalt maha ja lükates seda enda kõrval.

Jalgrattur ei tohi:

- sõita juhtraust kahe käega kinni hoidmata, välja arvatud käega hoiatusmärguande ajal;
- sõita käega juhtraust kinni hoidmata;
- sõidutada sõitjat, kes ei istu sõitjale ettenähtud istmel või ei kannu kinni rihmatud nõuetekohast kiivrit;
- olla joobes või väsimusseisundis, mis takistab liiklusaluste tajumist.

Kui jätate jalgratta järelevalveta, peaks tegema kõik selleks, et seda ei oleks võimalik lihtsalt ära varastada. Tuleks leida statsionaarne koht, näiteks valgustuspost, ja jalgratas trossiga selle külge kinnitada. Võimalusel kasutage valveta jalgrattaparklaid. Oma sõiduvahendit tuleks ka koduhoovis hoida mittenähtavas kohas.

Kahjuks on üsna tihti just kaupluste ees näha rattaid, mis ei ole kinnitatud, ja seetõttu on neid sealt ka ära varastatud. Kui midagi sellist peaks juhtuma, teatage sellest politseile ja esitage ratta andmed. Edaspidi hoidke silm peal politsei leitud esemete registril www.bit.ly/PPA-leitud-kaotatud-2 või Facebookis Lääne-Harju politseijaoskonna lehel.

Turvalist ja rahulikku liiklemist!

Peale ratta tehnilise korrasolu on oluline teed ületades tulla rattalt maha ja kanda alati kiivrit. / Foto: Liina Rüütel

Meeldetuletused lemmikloomaomanikele

Alanud kevad on toonud sotsiaalmeediasse hulgaliselt leitud lemmikloomade kuulutusi. Tuletame meelde eeskirjad ja jagame soovitusi, mida lemmiku kaotamisel või leidmisel teha.

LIINA RÜÜTEL

Kommunikatsioonijuht

Lemmikloomade pidamise kohta on kehtestanud nõuded põllumajandusministeerium, lisaks on kinnitatud Harku valla koerte ja kasside pidamise eeskiri.

Heakord on kõigi teha

Pärast lume sulamist on paraku mitmetel haljasaladel sulanud välja loomade väljaheited. Nende koristamine on aga loomaomanike ülesanne ja säärane hoolimatu käitumine on lubamatu olenemata aastaajast.

Tulenevalt eeskirjadest on loomapidaja ülesanne ka tagada, et tema loom ei häiriks ega ohustaks kaaskodanikke mingilgi moel. Sealhulgas on ta kohustatud avalikus kohas kaaskodanike ja teiste loomade ohutuse tagamiseks kasutama jalutusrihma.

Samuti võiks külaliste, jäätmevedajate ja postiljoni teavitamiseks paigaldada kinnistu sissepääsuvärvale koera olemasolust teatava hoiatussildi. Võimalusel oleks hea, kui lahtine koer ei jääks üksi hoovi.

Austa kollase lindiga koeri. / Foto: Lil Chin (The Yellow Dog Project)

Austame teiste soove

Kui näete kollase lindikesega koera või looma, kelle jalutusrihma küljes on midagi kollast, vajab ta enda ümber ruumi. Palume austada nende omanike soovi ja mitte läheneda sellele koerale oma koeraga. Hoidke distantsi või andke aega, et nad saaksid sinu teelt ära minna.

Kollase lindi lisamise põhjuseid on mitmeid: kes vajab ruumi terviseprobleemide tõttu, kes on hirmunud või ärritunud teiste koerte läheduses, kes on noor ja vajab aega kohanemiseks või kel on käsil treeningud.

Kiibista ja kanna registrisse

Mikrokiibi paigaldamise eest tuleb loomaomanikul tasuda mikrokiibi maksumus ja loomaarsti visiititasu. Kiibistada tuleb ka toas peetav kass või koer, kes käib õues vaid rihma otsas. Õue jalutama viidud koer või kass võib ootamatult end rihmast lahti tõmmata ja ära joosta, kass võib lipsata praokile jäänud koduuksest või transpordipuurist välja, kukkuda aknast või rõdult alla või kaduda mõnel muul viisil.

Iga loomaomanik peaks oma lemmiku registreerima üle-eestilisse lemmikloomaregistrisse LLR.

Sinna on võimalik lemmikuid kanda nii loomaomanikul, kui ka loomaarstil.

LLR-i portaalis on ka võimalik uuendada oma kontakte (telefon, e-posti aadressil) ja looma asukoha aadressi. Portaali teenuste kasutamiseks tuleb end tuvastada ID-kaardiga.

Leides või kaotades lemmiku

Harku vallast leitud hulkuvad loomad toimetatakse vastavalt lepingule MTÜ-sse Loomade Hoiupaik.

Leides või kaotades lemmiku, helista hoiupaiga telefonil 631 4747 või 5349 4045.

Helistades selgita, mis juhtus, millal ja kus; kes läks kaduma või kelle (koer, kass, tuhkur) leidsite; millised on tundemärgid (tõug, värv, vanus, nimi); kas loom on isane või emane; millised on eritunnused ja tervislik seisund?

Pange üles fotoga kuulutus kodukoha infotahvlile, sotsiaalmeediasse, loomafoorumisse www.koortekoda.net, foorumisse www.kassiabi.ee, lemmikloomaregistrisse ja hoiupaiga kodulehele.

Kuigi lemmikloomade jooksuaeg ei sõltu aastaajast ja nii koertel kui ka kassidel võib jooksuaeg olla mis tahes kuul, on enamiku lemmikute innaajaks tavaliselt mõni sügis- või kevadkuu.

JÜRGEN MITT

PetCity tegevjuht ja loomaarst

Tiheda asustuse ja liiklusega paigas võivad lemmikloomad jooksuajal üsna lihtsasti ohtu sattuda.

Jooksuajal on lemmikloomadega õnnetused kerged juhtuma – loomad on valmis paariliseni jõudmiseks läbima kümneid kilomeetreid, mille käigus võivad nad jääda auto alla, saada mõnelt koeralt pu-reda või pulmakaklustes end vigastada. Paraku on ohtlikud ka kassikontsertidest ja ringi redutavatest võorastest koertest tüdinenud inimesed. Samuti võivad kodust putku pannud lemmikloomad teiselt loomadelt erinevaid nakkuseid saada, mis toovad loomaomanikule kaasa murekoorma ja ilmselt ka raviarved.

Kuidas oma lemmiklooma jooksuajal taltsutada? Innaajas koera tuleb valvata ja sel ajal täielikult välistada rihmata ja lutuskäigud. Ka koduaias on soovituslik loomaga koos olla, et hoida ära plehku panemine või vastupidi: tüütud kosjakülalised. Kasse on mõistlik siseruumides hoida, samas võib sellega kaasneda siseruumide märgistamine ja koleda häälega karjumine.

Abi operatsioonist

Steriliseerimine ja kastreerimine on loomaomanikule mugavusoperatsioon ning kindlasti ei ole looma lõikamine kohustuslik. Steriliseeritud ja kastreeritud kassid muutuvad aga üldjuhul kodusemaks, võivad lõpetada märgistamise, samuti lakkavad jooksuaja südamevalus häälitsused ning kodust ära jooksmised, külla ei tiku enam ka armuvalus isaseid. Operatsioonil on mitmeid teisi boonuseid, näiteks jääb ära mädaemaka oht, väheneb ka piimanäärme kasvaja risk. Üksikudel juhtudel võib steriliseerimine tuua osale loomadele kaasa põiepidamatuse, mida õnneks on võimalik teatud ravimitega kontrolli all hoida. Mõni loom võib muutuda laisemaks, kuid enamasti on selle põhjuseks liigne toitmine.

Olemas on ka ajutisi lahendusi, näiteks hormonaalsed süstid, mis lükkavad jooksuaega edasi. Kahjuks ei ole selline meetod päris riskivaba ja võib kaasa tuua tervise-muresid – mädaemaka, kasvaja. Süsti tasuks kaaluda tõesti vaid hädaolukorras, samuti tuleb meeles pidada, et süstist on kasu vaid siis, kui seda teha lemmikule enne jooksuaja algust.

Tasub teada, et lemmikutele mõeldud jooksuajapükseid ei hoia võimalikku tiinestumist ära. Loomad on väga kavalad!

Kuidas valmistuda lemmiklooma jooksu- ajaks?

Kassid ja koerad tuleb ussikuuritada, vaksineerida ning kiibistada. / Fotod: Liina Rüütel

Jooksuajal tuleb oma lemmikut valvata ja välistada rihmata jalutuskäigud.

Püksid on mõeldud selleks, et kaitsta mööblit või põrandat veretilkade eest.

Koeraomanikud peaksid kindlasti veenduma, et looma jalutusrihm, traksid või kaelarihm oleksid terved ning koera massi arvestades piisavalt tugevad. See ei ole oluline ainult jooksuajal, vaid ka jooksuajavälisel ajal. Näiteks jahikoer on võimeline looma silmates tegema väga tugeva äkksööstu, mille peale võib õrnem rihm ootamatult puruneda.

Sugulus ei vähenda sugutungi

On väga laialdaselt levinud väärarvamus, et iga lemmikloom peab vähemalt korra saama pesakonna. Loomad tegutsevad instinktide najal ja pesakonna planeerimine ei ole neil läbimõeldud otsus. Keskmiselt on pesakonnas 4–5 kassipoega/kutsikat, sigimisvõimeliseks saavad loomad juba väga noorelt ning on võimelised tiinestuma igal innaajal. See loomulikult kurnab emaslooma organismi.

Kuna loom paaritab instinkti ajendil ja emotsioonid nende sugutungi ei mõjuta, ei huvitu lemmikud paraku ka sugulusastmest. Nii võib paaritada isa tütar, poeg ema, vend õde ja nii edasi, võimalikud on kõikisugu kombinatsioonid.

Mõnikord, väga harva, ei

juulge noor isane vanemat, autoriteetset emast paaritada, kuid see on tõesti harv juhus.

Vaktsiin ja parasiiditõrje

Koerad-kassid tuleb ussikuuritada, vaksineerida ja kiibistada.

Vaksineerimise abil on organismil võimalik omandada teatud haiguste vastu immuunsus kas terveks eluks või teatud perioodiks. Vaktsiin ise sisaldab haiguse antigene. Need on välja töötatud nii, et vaktsineerimine ise nakkushaigust ei põhjustaks. Vaktsineerimise tulemusel moodustuvad antikehad, mis kaitsevad lemmiklooma nakkushaiguse eest. Enne vaksineerimist tuleb loomale manustada tema kaalule vastavat ussirohtu.

Eestis on marutaudi vastu vaksineerimine kohustuslik ja meie riik on mitu aastat olnud ametlikult marutaudivaba maa. See aga ei tähenda, et vaktsineerimine ei ole enam vajalik. Marutaud on kahjuks endiselt äärmiselt levinud meie naaberriikides, näiteks Venemaal, aga ka mujal. Kuna metsloomad piire ei tunne ja koduloomadega reisimine on aasta-aastalt sagedasem, on oht haiguspuhan-guks siiski väga suur. Tõbi tabab looma kesknärvisüsteemi ja lõppeb alati surmaga.

Marutaud on ohtlik ka inimesele, põhjustades marutõbe, mis on ka inimestele surmav. Eestis on kohustuslik iga kahe aasta tagant loom revaksineerida. Mõni riik nõuab ka marutaudi iga-aastaselt vaksineerimist. Peale marutaudi vaksineeritakse loomi veel parvoviiruse, hepatiidi, katku, leptospiroosi ja kennelkõha vastu.

Tähtsal kohal on ka lemmikloomade regulaarne parasiiditõrje. Enamjaolt nakatuvad lemmikloomad teiste loomade väljaheited nuusutades. Eluliselt oluline on tihe parasiiditõrje noorel, kuni aastasel loomal. Kutsika nõrga immuunsuse tõttu võivad sise-parasiidid kutsikasolge, paelja ümaruss. Kutsikasolkmesse võivad nakatuda ka inimesed. Parasiiditõrjet tuleb kindlasti teha ka juba tiinele emasele loomale.

Kiip ja kindlustus

Mikrokiip on väike, lemmiklooma naha alla süstitav kapsel, mis sisaldab unikaalset numbrikombinatsiooni. Selle paigaldamine on loomale valutatu.

Kui lemmikul on kiip, mis pole registrisse kantud, on see tegelikult kasutu. Eestis on olemas kaks registrit. Ühte registrisse, www.llr.ee, saavad lemmikloomaomanikud kanda oma lemmikud ise, teist haldab Eesti Väikeloomaarstide Selts.

Koera või kassi haigestumise, kadumise või muu ootamatu õnnetusjuhtumi pärast tasub sõlmida ka lemmiklooma-kindlustus. Näiteks PetCity lemmikloomakindlustuse saab teha nii Eestis elavatele puhta-tõulistele kui ka tõupaberiteta lemmikloomadele, kes on vähemalt neli kuud vanad. Kindlustada ei saa üle kaheksa-aastaseid loomi.

Aprill on veteranikuu ja 23. aprillil tähistatakse seitsmendat korda Eestis veteranipäeva – missiooni-sõdurite ning teenistuses vigastada saanud Eesti sõjameeste päeva. Sini-lillekampaania tooteid on võimalik soetada ka vallavalitsusest.

LIINA RÜÜTEL

Kommunikatsioonijuht

6. aprillil anti Pärnus avatööks tänavusele veteranikuule ja Sinilillekampaaniale. Terve veteranikuu raames on aga veteranide auks pühendatud sündmusi üle Eesti. Veteranipäeva tähistatakse seitsmendat korda ehk alates aastast 2013, kuid veteranikuu ehk kampaania "Anname au!" on sel aastal kuuendat korda ehk alates aastast 2014. Kesksed üritused on Veteranirock ja Sinilillejooksud.

Tänapäeva veteranid on osalenud rahvusvahelistel sõjalistel ja rahutagamise operatsioonidel Horvaatias, Liibanonis, Bosnia ja Hertsegoviinas, Kosovos, Kesk-Aafrika Vabariigis, Iraagis, Afganistanis, Malis, Iisraelis, Süürias, Makedoonias, Adeni lähel ja Vahe-merel. Veterane on meie seas üle 3000 – nende pered ja kodud on kõikjal üle Eesti, neid võib leida tegutsemas väga erinevatel elu- ja huvialadel. Neid vapraid mehi ja naisi jääb alati ühendama missioonikogemus ja jätkuv tahe seista Eesti riigi ning rahva vabaduse eest. Riik ja meie liitlased on kaitseväge ning kaitseliidu veteranid alati kõrgelt hinnanud, kuid neile on oluline ka lähedaste, kolleegide, sõprade ja kogu rahva

Anname üheskoos veteranidele au

toetus. Veteranide sümbol on sinilill, millega saab igäüks näidata, et väärtustame nende panust meie ühise julgeoleku heaks.

Toeta sinilillega

Soetades kampaaniatooteid, saad toetada veterane, nende lähedasi ning tervishoiu ja spordivaldkonda laiemalt. Sinilille sümbolika müügist saadav tulu aitab tänavu Lõuna-Eesti Haigla Sihtasutusel soetada taastusraviseadmeid, MTÜ-l Peaasjad jätkata tegevust vaimse tervise edendamisel, Võru linnal rajada väljõusaali ning Eesti Invaspordi Liidul viia läbi istevõrkpalli treeninguid ning osaleda võistlustel.

Aprillis aitavad kõikjal Eestis sinililletoodete müügiga

annetusi koguda naiskodukaitses vabatahtlikud. Sinilille-märke ja käepaelu saab osta ka Selveri ning Coopi kauplustest, Apollo raamatupoodidest, valitud ESPAK-i ehitusmaterjali-kauplustest, R-kioskitest, Circle K teenindusjaamadest, Estraveli reisibüroodest, Tallinna lennujaamast, MyFitnessi spordiklubidest, T-pileti kassadest Tallinna ja Tartu bussi-jaamadest ning koostöös Itella Smartpostiga ka veebilehelt www.annameau.ee.

Kampaaniatooteid on võimalik soetada Harku valla-valitsusest.

Veteranipäev

Veteranipäeva tähistamisega 23. aprillil tänatakse ja tunnus-

tatakse neid mehi ning naisi, kes on sõjalistel operatsioonidel kodust kaugel tugevdanud Eesti julgeolekut ja rahvusvahelist tõsiseltvõetavust, samuti nende perekondi ning lähedasi.

Veteranipäeval toimub Tallinnas Vabaduse väljakul suur militaarmess (kell 16.00–22.30) ja peasündmus Veteranirock (kell 19.00–22.30). Traditsiooniliselt Veteranirockil astuvad lavalaudadele Tanel Padar, Elephants from Neptune, Pedigree, Pööriöö ja ajateenijate bänd Kitarripatarei. Sünnimust on võimalik vaadata ka teleülekandena ETV2-s.

Tuletame meelde, et 23. aprill on veteranidele pühendatud lipupäev!

Lisainfo ja kalender: www.annameau.ee

Oled valijakaardi saamiseks valmis?

Riigikogu valimiste järgselt teavitas siseministeerium omaavalitsusi, et paljudele isikutele väljastatud valijakaardid tagastati postkasti puudumise tõttu või põhjusel, et postkast oli täis või katki.

IVE EEEVL

Vallasekretär

Juba maikuu lõpus on tulemas Euroopa Parlamendi valimised ja siseministeerium asub taas valijakaarte saatma. Valijakaart saadetakse kõigile valijatele, sellest loobuda ei ole võimalik.

Selleks, et te paberil valijakaardi kätte saaksite, kutsume kõiki üles tagama postkasti olemasolu ja selle regulaarne tühendamine. See on oluline, sest peale valijakaartide saadetakse teile ka muud vajalikku ametlikku posti ning ka see ei jõua sellisel juhul teieni.

Kes ei soovi saada paberil valijakaarti, võib selle saada elektrooniliselt. Selleks tuleb aktiveerida oma ametlik e-posti aadress isikukood@eesti.ee ja suunata see oma igapäevaselt kasutatavale e-posti aadressile. Seda saab teha veebilehel www.eesti.ee.

Ühtlasi annab ametliku e-posti aadressi aktiveerimine signaali, et soovite riigilt saada teile edastatavat teavet elektrooniliselt ja ühe kanali kaudu.

Lisainfo: www.valimised.ee ja www.eesti.ee

Muraste vee-majandusprojekti infopäev

Head Muraste elanikud! Olete oodatud 16. aprillil algusega kell 18.00 Muraste koolimajja (Lee tee 9) Muraste veemajandusprojekti infopäevale.

OÜ STRANTUM

Infopäeva eesmärk on projekti piirkonna elanikele anda ülevaade ehitustööde ajagraafikust, liikluskorraldusest ja liitumisvõimalustest. Infopäeval pakume kinnistuomanikele võimalust tutvuda tänavatorustiku ehitusprojektiga ja kooskõlastada planeeritavate liitumispunktide asukohti.

Infopäeval osalevad peale OÜ Strantum ja vallavalitsuse töötajate ka projekteerimisfirma ning ehitusettevõtte esindajad, kellega on võimalik konsulteerida konkreetselt ehitustegevust puudutavate üksikasjade teemal. Projekti kaasrahastaja, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, tutvustab kinnistustest ehitustööde kaasrahastamise võimalusi.

Muraste veemajandusprojekti raames ehitatakse välja vee- ja kanalisatsioonitorustikud Muraste küla põhja-osa endistes suvilapiirkondades. Projekti elluviimise tulemusena rajatakse nüüdisaegne ühisveevarustus ja -kanalisatsioon umbes 270 kinnistule.

Lisainfo: www.strantum.ee

Südasuvel korraldavad külaseltsid üheskoos esmakordselt Harku valla avatud külad nädalat. Kuni juulini tutvustame igas vallalehes nädalaga seotud tegemisi. Küladenädal on osaliselt finantseeritud Harku valla eelarvest.

Harku valla külad avavad oma väravad

Sel suvel astume sammukese välja oma kodu-uksest ja näitame, miks on just kodukant kõige parem paik, kus elada ehk 14.–21. juulini toimub esimene Harku valla avatud külad nädal.

KRISTIINA ADAMSON

Suurupi ülemise tuletorni perenaine

Saame tuttavaks üleaedsega ja lähme naaberkülla uudistama, mille lähedaga hakkama on saanud. Mis on meie kodukoha lugu, kes meil elavad ja kuhu oleme oma mõtetes-plaanides teel? Vaatame seda, mis on vaatamist väärt, kuulame lugusid vanematest aegadest ja kaunist muusikat, tuneme ennast hästi oma kodukohas.

Ideest

Sügisel tekkis Vääna-Jõesuul ja Suurupil idee kutsuda kokku Harku valla rannäärseid külad ning korraldada ühiselt üks mere ja veega seotud ühine ettevõtmine. Idee leidis head vastukaja ja tekkis mõte kaasata kõiki Harku valla asjast huvitatud külasid, seadmata piiri küla isikupärale. Tutvustades ideed Harku valla vabaühenduste ümarlaual, kasvas päeva või nädalavahetuse mõte nädalaks, kus igale külale jaguks piisavalt ruumi oma tegevuste läbi viimiseks ning ka naabrile külla minemiseks. Vabaühenduste algatusel tekkinud idee leidis positiivse hinnangu ka Harku vallavalitsusest.

Praegu on oma väravad lubanud avada Vääna-Jõesuu, Suurupi, Türisalu, Meriküla, Vääna, Kumna, Harkujärve, Harku, Muraste.

Esialgne programm

Nädalat alustab Vääna, avades mõisa ukseid ja pakkudes sealse romantilises miljööös õhtust teatrielamust.

Edasi teeb oma ukseid lahti Harku mõis ja toimub traditsiooniline ümber tiigi jooks.

Teisipäeval on põhjust külastada Kumnat, päeva alustab Pudrupäev, saab külastada Kumna mõisa ja Metsaküla Piima, õhtul paneb hinge õitsemale Marek Sadam.

Kolmapäeval tasub sammud seada Harkujärve kogu-konnakirikusse ja Alasniidu avab huvilistele ukse *disc-golf* maailma.

Neljapäeval olete oodatud Murastesse, kelle toimekas pere suudab kindlasti muuta päeva eriliseks.

Reedel saab tutvuda Türisalus raketibaasiga, lendu tõuseb mudelrakett. Õhtul saab hinge kosutada kontserdiga Suurupi alumise tuletorni jalamil ning tähistada tuletorni 160. sünnipäeva.

Laupäeval läheme randa ja merele – Tilgus toimub sadama päev ja saame tuttavaks valla kõige värskema, kuid vana asustuse Merikülaga, õhtul rõõmustab ansambli Naised Kõõgis kontsert Vääna-Jõesuus.

Pühapäeval jätkame sportlikult ja mereliselt, jälle kord saab mõõtu võtta kuulijännis ja Vääna-Jõesuu rannas toimub 1930ndate stiilis Meresjooks. Terve pühapäeva peavad ka Suurupi tuletornid Tuletornipäeva, toimuvad ekskursioonid ja matkad. Nädalalõpu merepeo lõpetavad Kukerpillid Suurupi ülemise tuletorni jalamil.

Külaelanikelt ootame koostööd ja initsiatiivi oma kogukonna üritusel kaasa loomisel, samuti hoovikohvikute avamiseks.

Lisainfo: vkjkselts@gmail.com

NOORED

Kontsert "Harku valla laululaps" toimus päeval, mil akna taga paistis kord päike ja siis jälle sadas lund. Selline ilm oli pühapäeval, 31. märtsil.

KRISTA DREGER

Kultuuri-, spordi- ja noorsootööspsialist

Tabasalu Ühisgümnaasiumi saalis aga oli tunda kevade hõngu ja palju rõõmu, sest laulis Harku valla paremik, alates kolmandast eluaastast kuni 18. eluaastani. Eriti hea meel oli selle üle, et sel aastal esines suurel laval väga palju lasteaialapsi. Suur tänu juhendajatele, et võimaldasite nii mõnelgi tulevasel laulustaaril lavahirmust üle saada ja oma looga julgelt esineda. Väga vahva on vaadata laste arengut, sest nii mõnigi lauluõpetaja näeb ju, kuidas lasteaia alustatud tööga on koolis toredasti edasi mindud, lapsed on sirgunud neiuks ja noormeesteks ning laulmisega

"Harku valla laululaps 2019"

Aitäh kõigile, kes osalesid, panustasid ja kaasa elasid! / Fotod: Arno Mikkor

7–9-aastaste vanuserühmast läheb koduvalda maakondlikku vooru esindama Lisette Pall.

Kõik laululapsed said Pipi Pikksukalt kingituseks sümbolse kanguru.

jätkatakse. Alates kümnendast eluaastast oli võimalik esineda professionaalse ansambli saatel. Koos lastega musitseerisid Ülo Mälgand klahvpillil, Meelis Ainsalu basskitarril ja Ivo Priilinn trummidel. Lapsi julgustas Pipi oma vahva laulu ja tantsuga.

Esinejaid hindas kolmeliikmeline žürii, kuhu kuulusid laulja ja pianist Yvetta Uustalu, dirigent ja kauaaegne muusik Anne Dorbek ning muusikaakadeemias koorijuhiks ja õpetajaks õppiv Martin Trudnikov. Nende valida jäi igast vanuserühmast kolm lauljat, kes esinavad Harku valda konkursil

Harjumaa laululaps 2019

Konkursile "Harjumaa laululaps 2019" lähevad Harku valda esindama:

- 3–4-aastased: Linda Kangro, Lisette Olli, Heliin Kaps
- 5–7-aastased: Markus Pärtel, Evan Männiste, Reana Evelyn Mazurtšak
- 7–9-aastased: Lisette Pall, Lisette Koort, Elise Leonora Somelar
- 10–12-aastased: Helena Jakobi, Kedelin Toomesoo, Eva Ausmees
- 13–15-aastased: Katriina Metstak, Johanna Jakobi, Minna Viinalass
- 16–18-aastased: Sandra Riivik, Isabel Veermäe

"Harjumaa laululaps 2019", mis toimub 3. ja 4. mail Keila kultuurikeskuses. Samuti valis žürii välja need lapsed, kelle

laul võiks kõlada traditsiooniliselt augustikuus Tabasalus toimuva Harku valla perepäeva "Tabasalu päev" pealaval.

Seekord ei teatatud kontserdi päeval tulemusi, vaid need saadeti lauluõpetajatele e-postiga alles päev hiljem. Nii oli pühapäeval võistlusmomentist tähtsam laulurõõm ja erilimelistest lauludest sündinud mitmekesine ning huvitav kontsert.

Kõik laululapsed pälvisid meeleoluka aplausi. Harku vallavalitsus andis kõigile laululastele üle tänukirjad, väiksemad esinejad said uued kaisuloomad ja koolinoored uueduslikud kingitused.

Varasemast rohkem oli kont-

serdi korraldusse kaasatud koolinoori, kellel oli võimalus proovida mitmeid endale meelepärast tegevust ja hobisid. Nii olid helipuldis Tabasalu muusikakooli poisid Marten Mäna ja Martin Ainsalu, kes said maitsta juba tõelist helindaja elukutset. Tänu Tabasalu Ühisgümnaasiumi noorte ettevõtluse eriala õpetajale Krista Savitschile kaasasime kontserdi vaheaegadel kohvikuid pidama minifirmad Kork ja Kröbe Küpsis ning õpilasfirmad Chocolatistid ja Happy Jar. Kaubeldi käsitöölimonadiga, salatite ja terviseampsudega, lisaks küpsisemaiustele ja jäätisega. Kuna väikesed kohvikupidajad olid oma ettevõtmistest nii vaimustuses, said nad ka kutse tulla "Tabasalu päevale". Kohvikupidajad, olge valmis, sest noored ettevõtjad tulevad konkurentsi pakkuma juba suurele suvesündmusele Tabasalu südames.

Vaadake galeriid: www.flickr.com/HarkuVald/albums

Väänas on nüüdsest noortetuba

25. märtsil avati Väänas noortetuba, mis on Harku vallas juba neljas noorte vaba aja veetmise koht.

GEILY PÜÜMANN

Noorsootöötaja

ELISE LILLEMÄGI

Noorsootöö koordinaator

Avamispidu toimus Vääna Mõisakoolis, kus sai meisterdada kevadisi lilli, vaadata teadusmaagiat, teha katseid ning süüa imemaitsvat torti.

Noortetuppa on oodatud kõik noored. Üheskoos saab mängida lauamänge, olla aktiivne, käia õues, meisterdada, osaleda toredatel üritustel ja kohtuda põnevate külalistega. Samuti on noortel võimalik korraldamises ka ise kampa lüüa!

Üks on kindel: lähitulevikus on oodata noortetoas ägedaid üritusi, auhinnamänge, viktoriine, külalisi ja muud põnevat! Kõiki kohalikke ja kaugemaid noori jääb ootama noorsootöötaja Geily.

Vääna noortetuba on avatud esmaspäevast neljapäevani kell 14.00–18.00 Vääna Mõisakoolis ja kõrvalolevas tall-tõllakuuris, suvel ainult tall-tõllakuuris. Küsimuste korral kirjutage e-posti aadressil geily@noortekeskused.ee või elise@noortekeskused.ee.

Lisainfo: www.fb.com/vaananootetuba ja www.noortekeskused.ee

Alasniidu lasteaia seitsmes teatrifestival

Traditsiooniks saanud Alasniidu lasteaia teatrifestival toimus 27. märtsil ja oli järjekorranumbri juba seitsmes. Üritust korraldati teatrikuu raames märtsikuu viimasel nädalal.

RIINU VAIKNE

Alasniidu lasteaia õppejuht

Alasniidu seitsmendal teatrifestivalil osalesid sel aastal Tabasalu Teelahkme, Pangapealse, Harku lasteaed, Tabasalu lasteaed Tibutare, Alasniidu ja Tallinna Lepatriinu lasteaed, etenduste teema oli "Meie maa".

Teatrifestivaliks ettevalmistamine nõudis kogu Alasniidu lasteaia meeskonnalt suurt ja mahukat tööd. Märtsikuu jooksul toimusid festivali eelvoorud, meisterdati kostüüme, värviti dekoratsioone, õpiti laule, tantsu ja näidendite tekste. Alasniidu lasteaia eelvoor lõppes Kevade galaga, kus tänavat kõiki rühmi, jagati au-

Aitäh kõikidele vahvatele lastele! / Foto: Alasniidu lasteaed

tasusid ja kuulutati välja selle aasta parimad näidendid, mis esindasid Alasniidu lasteaeda seitsmendal teatrifestivalil.

Žüriisse kuulusid Karl Sakrits (SA NUKU esindaja), Signe Tamm (Tallinna Päikesejänku lasteaia direktor), Aire Sibbul (Tallinna Meelespea lasteaia muusikaõpetaja), Maris Viisileht (Harku valla esindaja) ja Kerttu Neidorf (Alasniidu lasteaia hoolekogu esindaja).

Palju õnne!

- Parim omaloominguline lavastus – Pangapealse lasteaia draamaringi lapsed
- Parim muusikaline kujundus – Alasniidu lasteaia Hiireherne rühm
- Parim tantsuline liikumine – Tabasalu Teelahkme lasteaia Kollane rühm
- Parim näitlejameisterlikkus – Harku lasteaia Lepatriinude rühm

- Parimad kostüümid – Tallinna Lepatriinu lasteaia Pilve-riinu ja Täpatriinu rühmad
  - Parim lavakujundus – Alasniidu lasteaia muusikalise keeleõppe lapsed
  - Kõige õpetlikum lugu – Tabasalu lasteaia Tibutare Mikide rühm
- Alasniidu lasteaed tänab kõiki osalejaid, külalisi, žüriid ja ürituse korraldusse panustanud personali – aitäh teile!

Noored võistlejad annavad Tabasalu jooksul oma parima. Tulge andke ka! / Foto: Tiina Pallas

Tabasalu Triatloni-klubi kutsub kõiki sportlikke perekondi pühapäeval, 28. aprillil kell 10.00 Rannamõisa lasteaia juurde Tabasalu 26. jooksule.

TIINA PALLAS
Tabasalu Triatloniklubi

Oodatud on kõik jooksuhuvilised – pisikestest mudilastest väarikate seenioriteni. Pühapäeval saavad perekonnad koos lastega kaunist kevadpäeva nautida. Tabasalu jooksul võistlevad nii lapsed, vanemad kui ka vanavanemad endale jõukohasel distantsil individuaalselt, kuid jooksu kokkuvõttes toovad oma perele saavutatud koha eest punkte. Kõige osavõturohkem pere kogub loodetavasti ka enim punkte ja saavutab Harku valla kõige sportlikuma pere tiitli.

Eelregistreerimiseks saatke e-kiri aadressile tabasalu.jooks@gmail.com, kuhu kirju-

Valla sportlik perepäev toimub 28. aprillil

tage, mis distantsi läbite, mis on võistleja nimi ja sünniaasta. Stardimaks tuleb tasuda Tabasalu Triatloniklubi kontole EE761010220003518013. Makse selgituse lahtirisse kirjutage: jooks ja võistleja perekonnanimi (või nimed, kui peres on eri nimed). Stardimaterjalide väljastamine toimub võistluskeskuses kell 10.00–11.30. Autasustatakse iga vanuseklassi kolme parimat ja kuut suurima punktisumma kogunud perekonda. Soovime jõudu ja jaksu harjutamiseks ning ootame rohket osavõttu! Kel tekkis küsimusi, saab infot telefonil 5695 1593.

Vanuseklassid ja distantsid

300 m jooksu start kell 11.00. Eelregistreerunuil tasuta, kohapeal 2 eurot.

Vanusegrupid: 2012. aastal sündinud poisid ja tüdrukud,

2013. aastal sündinud poisid ja tüdrukud, 2014. aastal sündinud poisid ja tüdrukud, 2015. aastal sündinud poisid ja tüdrukud, 2016. aastal sündinud poisid ja tüdrukud.

1,3 km jooksu start kell 11.30. Stardimaks eelregistreerunuil 5 eurot, kohapeal 10 eurot.

Vanusegrupid: lapsed E (2010.–2011. aastal sündinud), lapsed D (2008.–2009. aastal sündinud), lapsed C (2006.–2007. aastal sündinud).

4,8 km jooksu start kell 12.00. Stardimaks eelregistreerunuil 10 eurot, kohapeal 15 eurot.

Vanusegrupid: noored B (2004.–2005. aastal sündinud), noored A (2002.–2003. aastal sündinud), juuniorid (2000.–2001. aastal sündinud), N/M 20–39 (1980.–1999. aastal sündinud), N/M 40–49 (1970.–1979. aastal sündinud), N/M 50–59 (1960.–1969. aastal sündinud), N/M 60–69 (1950.–1959. aastal sündinud), N/M 70+ (1949. aastal ja varem sündinud).

Toetajad

Tabasalu 26. jooksu toetajad: OÜ Strantum, Harku vallavalitsus, Tabasalu spordikompleks, G4S Eesti, Warren Safety, Kalev, Prolexplast, Tarplani Kaubandus, E-Betoonement, Sakala Tööstusautomaatika, Karupoeg Puhh, SA NUKU muuseum-teater, kosmeetik Deana Markson, restoran Seller, kohvik Rohujuur.

Naaber, tule Sõeru kevadjooksule!

Harku valla naabrid, sauekad, on aastaid mõelnud, et kodukohas võiks olla üks korralik spordisündmus – mõtted on saanud reaalsuseks! Kutsume 7. mail kõiki esimesele Sõeru Kevadjooksule!

EERO KALJUSTE
Sõeru Kevadjooksu peakorraldaja

Kevadjooks kulgeb Vanamõisa külas mitmefunktsioonilisel tervise- ja õppe-rajal. Jooksu nimi tuleneb

Vanamõisa külas asuva silmaallika nime järgi, mis on inimesi tervendanud aastasadu. Legendi kohaselt mõjub allikavesi eriti hästi silmanägemisele ja näonahale. Ja üks spordiga tegelemise mõte olegi tervise tugevdamine. Nii on ühendatud kaks tervislikku asja: nii Sõeru allikas kui ka jooksmine.

Loodame, et üheskoos head naabritega saab loetud nädalate pärast toimuvast Sõeru Kevadjooksust igakevadine traditsioon!

Tulge jooksma!

Kevadjooksule on oodatud kõik! Põhijooksu distants on 11 km ja rada kulgeb põllu-, metsa- ja kruusateed mööda,

hõlmates sealjuures pinnatud kattega lõike.

Noortejooksude distants on vahelduva katendiga 4,3 km.

Lastejooksud oleme jaotanud kahte vanuserühma. Kuni 8-aastaste distants on 250 meetrit ja 9–12-aastaste distants 650 meetrit. Lastejooksude rada on kõvakattega teel.

Võistlejate registreerimisel on abiks Sportos OÜ ja ajavõtmisel ning info kuvamisel Championship OÜ. Tänu neile toimub nii registreerimissüsteem kui ka noorte ja põhijooksu distantsidel ajavõtmine elektrooniliselt.

Kõigile eelregistreerunud osalejatele on vahvad auhin-

nad ja medalid. Noorte- ja põhijooksudel autasustatakse kolme kiiremat naist ning meest karikate ja auhindadega.

Auhinnad ja toetajad

Kuni 15. aprillini on lastejooksudele registreerimine tasuta, noorte- ja põhijooksudele vastavalt 3 ja 6 eurot. Alates 16. aprillist osalustasu tõuseb.

Täname toetajaid: Saue vallavalitsus, Harku vallavalitsus Kadarbiku AS, Sagro AS, Forum Cinemas OÜ, Hammerjack OÜ, Roadservice OÜ, Kalsep OÜ, MTÜ Vanamõisa Küla, Caravanpark OÜ, Sami AS, Paulig AS, Avesco AS, Laagri Haridus- ja Spordikeskus OÜ.

== Lisainfo ja registreerimine: www.sport.vabaohukeskus.ee

LÜHIUUDISED

Murastes algasid nädalamängud

Muraste paeplatsi discgolfi-rajal alustati 4. aprillil neljapäevakutega, mille raames toimub aprilli jooksul neli nädalamängu.

Esimesele mängule kogunes 89 inimest ja neist üllatavalt paljudele oli see esimeseks ametlikuks võistluseks. Nii mõnedki teadvustasid alles see nädal, et Muraste rada üldse olemas on.

870+ Metrixi reitinguga kogenumate mängumeeste klassivõidu võttis Marko Narits PAR-12ga, teine PAR-11ga Sten Paavo ja kolmas sama tulemusega Oscar Tirman.

Algajate ehk alla 870 reitinguga mängijate seast tuli võistlusõhtu ainus hole-in-one, see discgolfi mängijate paleus, autoriks võidumees Priit Bankier. Etteruttavalt olgu öeldud, et see harvaesinev õnnestumine määras vastavalt võistlusjuhendile ka esikoha saatuse. Teiseks platseerus võitjaga sama tulemuse (PAR-7) saanud Mihkel Jürisson. Kolmanda auhinnalise koha sai Jürgen Puur (PAR-6).

Naiste seas oli ka miinusesse mängijaid. Nimelt Ly Teder, kes võitis tulemusega PAR-1, teiseks ja kolmandaks tulid vastavalt Heidi Talumaa PAR+2ga ja Liina Pärn tulemusega PAR+3.

Mängule registreerimine lõpeb mängu päeval kell 17.30 ja võistlus algab kell 18.00. Kokku võisteldakse kolmes kategoorias: edasijõudnud, harrastajad ja naised. Registreerimisel arvestatakse Metrixi reitingut.

Registreerumine: Discgolfmetrix.com ja lisainfo e-posti aadressil rainer@discland.com. (Discland OÜ)

Üheskoos rabajooksule

Pühapäeval, 14. aprillil toimub Harku raba teedel 91. Rabajooks. Oodatud on ka kepikõndijad ja jalutajad.

Kogunemine on Pääskülas, Suvila ja Kalda tänava ristmiku läheduses. Start on avatud kell 11.00–12.00, rajale lastakse iga viie minuti tagant. 91. Rabajooksu esimeses ühisstardis startinute vahel selgitatakse välja kolm paremat meest, naist, poissi (sünd 2007 või hiljem) ja tüdrukut (sünd 2007 või hiljem).

Kolm paremat selgitab välja kohtunikebrigaad, auhinnad on välja pannud Rabajooksu sponsorid. Kõikide osalejate vahel loositakse välja ka eriauhinnad. Esimesed 2000 lõpetanut saavad täidetud osavõtukaardi vastu traditsioonilise vimpli.

Rabaringi pikkus on 6,3 km. Soovi korral võib läbida mitu ringi.

Rabajooksu korraldab Nõmme linnaosa valitsus ja osavõtt on kõigile tasuta.

Lisainfo: www.tallinn.ee/rabajooks
(Nõmme linnaosa valitsus)

Apteeker jagab nõuandeid

Proviisor Ene Bötter jagab südamekuu raames 24. aprillil kell 12.00–14.00 eakate päevakeskuses (Teenuste tn 2, Tabasalu) nõuandeid.

Kakumäe Südameapteegi juhataja, proviisor Bötter õpetab, milliseid vitamiine peaks täiendavalt iga päev tarbima või kuidas vajalikke aineid toidusedeliga reguleerida. Kevadisele hooajale vastu minnes tuletatakse meelde, milline peaks olema kodune apteek ehk millised ravimid võiksid kodus olemas olla. Lisaks on võimalik küsida nõu ravimite kohta.

Osalejatele pakutakse suupisteid, teed ja tervistavaid mahlaid. Lisainfo telefonil 600 3867.

(Tiia Spitsõn, sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja)

Basseinitriatlon tuleb taas

Pühapäeval, 12. mail olete oodatud Tabasalu laste ja noorte basseinitriatlonile.

Basseinitriatlonist võivad osa võtta kõikide koolide õpilased individuaalselt või kooli võistkonna koosseisus. Võistluse jooksul toimub parimate väljaselgitamine nii individuaalses kui ka võistkondlikus arvestuses.

Sündmust korraldab MTÜ Tabasalu Triatloniklubi. (MTÜ Tabasalu Triatloniklubi)

LÜHIUUDISED

Rahvusvaheline tunnustus

Tabasalu MA-MU lastekoor naasis mainekalt ja maailma suurimalt koorifestivalilt "Golden Voices of Montserrat" kuue medaliga.

Õnnitleme Tabasalu MA-MU lastekoori! / Foto: erakogu

Ühtse kollektiivina saavutas Tabasalu MA-MU lastekoor kooride arvestuses teise koha. Samaväärse tunnustuse pälvis ka lastekoori ansambel.

Lisaks said laululapsed suurepäraseid tulemusi poplaulu kategooriates: 16–20-aastaste vanuserühmas sai Eva-Liisa Sammelselg esimese koha; 13–15-aastaste vanuserühmas pälvis Sarah Nehari teise koha; 13–15-aastaste vanuserühmas saavutas Anders Maaniit teise koha.

Duettide kategoorias said 16–20-aastaste vanuserühmas teise koha Eva-Liisa Sammelselg ja Sarah Nehari.

Koori ja laululapsi juhendas festivalil dirigent Piret Puusta ning klaveril saatis Martin Pajumaa.

Hispaanias toimunud festivalilt võtsid osa noored 11 riigist üle maailma – Norrast, Jaapanist, Tšiilist, Venemaalt, Kasahstanist, Lätist, Leedust, Tšehhist, Eestist jm. Koore hindas viieliikmeline ekspertidest koosnev rahvusvaheline žürii.

Õnnitleme kollektiivi ja täname juhendajaid aja eest! (Harku Valla Teataja)

Vabandus

Aiahooaeg on alanud.

/ Foto: Fotolia

Vabandame siiralt, et viimases kahes ajalehe- numbris oli ekslikult sattunud Jüri Annisti loengu- õhtu "Rajan ise omale aia" kuulutusse vale kuu. Loengu- õhtu toimus 20. märtsil väljakuulutatud 20. aprilli asemel.

Selle asemel soovitame väga häid ja põhjalikke samateemalisi teoseid: Reti Randoja-Mutsi raamatut "Väikeaia kujundamine" ja Merilen Mentaali "Aia kujun-

damine mõtetes ja praktikas".

Kohtume 4. mail, kui sõidame kõik koos Siguldasse! (Harku Valla Aiaselts)

Seitse uut kannelt

Märtsi keskpaigas alustati Murastes kolmandat aastat järjest väikekandle meisterdamisringiga. Kolm nädalat hiljem on kanded valmis harmoonilise kõlaga maailma vallutama.

Aitäh kandlejuhendajale meister Peeter Sihvrele. (Harku Valla Teataja)

Iga kannel on oma meistri hingega. / Foto: Krista Dreger

Muusikakool kutsub 16. ja 17. aprillil kella kahest viieni muusikahuvilisi lapsi ning nende vanemaid lahtiste uste päevadele.

KALEV KONSA

Muusikakoolil on praegu väga hea aeg – võime rõõmu tunda, et koolis õppimise vastu on suur huvi. Samuti rõõmustame lapsevanemate ja kogukonna sooja tagasiside üle. Meie õppe kõrgest tasemest annab märku see, et õpilased toovad jätkuvalt piirkondlikelt ja vabariiklikelt konkurssidelt palju auhinnalisi kohti, mis tõstab meid riigi muusikakoolide kõige kõrgemasse tippu.

Ka sel aastal jõudis mitmeid meie kooli õpilasi vabariiklike konkursside finaalidesse ja koguni kahel õpilasel õnnestus seal saavutada esikoht – nendeks olid Sarah Nehari õpetaja Kersti Liivango klaveriklassist ja Martin Linna õpetaja Valdo Rüttemaa puhkpilliklassist.

Nopime esikohti

Pakume lastele ka hulgaliselt võimalusi ansambli- ja orkestrimänguks, meie aktiivsed õpetajad osalevad maakondlikes ning üleriiklikes projektides koos oma õpilastega, samuti korraldame ise originaalseid kontserte ja põnevaid projekte. Viimasel kümnel aastal on igas lennus leidunud ka neid, keda muusikategemine on nii tõsiselt haaranud, et on mindud edasi õppima järgmise astme muusikaõppeasutusse.

Tegutseme küll veel endiselt ebamugavates ja väga kitsastes

Lahtiste uste päevad
Tabasalu muusikakoolis

Muusikakoolis toimus sünnipäevakontsert saksofoni leiutaja Adolphe Saxi auks. / Foto: Janne Lass

tingimustes, kuid lootust süstitib vallavalitsuse kinnitus, et kui Tabasalus valmib hariduslinnak, saab ka muusikakool lõpuks omale kauaoodatud ja kuhjaga äratreenitud nüüdisaegsed tingimused.

Juba on meil käsil ka sügissemestri planeerimine ja palju põnevat ees ootamas: rahvusvahelise muusikapäeva tähistamine koos Keila muusikakooliga, kontsertreis Lätti, kus kohtume meie sõpruskooliga Kekavas, saksofoni leiutaja Adolphe Saxi sünnipäevakontsert, kohtumine helilooja Pärt Uusbergiga ja palju muud.

Naudi kontserti

Avatud uste päeval teeme meie oma tööd nii nagu ikka. Huvilistel on aga võimalik astuda klassidesse sisse, teha tutvust põnevate erialadega, küsida küsimusi nii õpetajatelt kui ka õpilastelt. Täpsemat teavet pillidega tutvumise kohta saab muusikakooli kodulehelt.

17. aprillil kell 18.00 toimub lahtiste uste päevade lõpetuseks meie traditsiooniline kevadkontsert, seekord on kontserdi läbiv teema aprillikuule sobilik: nali muusikas.

Kõik, kes tahavad muusikat süvitsi tundma õppida, pange kalendrisse kirja, et muusikakooli sisseastumiskatsed toimuvad laupäeval, 8. juunil kell 11.00–15.00 ja esmaspäeval, 10. juunil kell 16.00–19.00. Potentsiaalsetele uutele õpilastele toimuvad konsultatsioonid 4. ja 5. juunil kell 15.00–19.00. Konsultatsioonidele ja katsetele saab registreerida alates 1. maist e-posti aadressil ainsalu@gmail.com.

Kohtumiseni Tabasalu muusikakoolis!

Lisainfo: www.tabasalumuusikakool.ee

Tabasalu muusikakooli vilistlane
õpib Frankfurdis viiulisolistiks

MARI KUKK

Tabasalu poiss Hans Christian Aavik (20) astus muusikakooli viieaastaselt, kuid mitte vanemate õhutusel, nagu vahel juhtub, vaid kuna vend, kes praegu on samuti muusik, seal viiulimängu õppis. "Käisin venna toas viiulit vaatamas ja uurimas, milline see on. Kuigi olin tema harjutamist kodus kuulnud, oli ise seda pilli uurida hoopis teine tunne," meenutab noormees esimesi hetki keelpilli seltsis. Õpinguid alustas ta pedagoog Piret Kreeki juures.

Lohutab ja ülendab

Mida see kool on andnud? "Sära," vastab Hans kõhkluseta, "ja see leek on jäänud põlema. Alguses pakkus kool inspiratsiooni ja olen siiani selle eest tänulik. Samuti olen saanud sealt häid sõpru. Kõige laiemalt võttes on koolist minusse jäänud muusikaarmastus. Tunnustan tööd, mida muusikakoolis tehakse. Suureks plussiks on individuaalne lähenemine, see on erakordselt vajalik. Ruumi on seal küll vähe,

Hans Christian Aaviku käsutuses on 17. sajandist pärit viiul. / Foto: Kaupo Kikkas

tösi. Õpetajatel oleks lahedamates tingimustes kergem töötada."

Hans ütleb, et mingeid raskuseid ta muusikakoolis käimise juures ei mäleta, motivatsioonikriisi pole kogunud. "Vahest on asi selles, et muusika on mu kutsumus ja tegelen sellega siiani," leiab ta. Pealegi, sõbrad õppisid samuti muusikat ja koos käia oli tore. Lavagi oli tuttav ja kodune ning eksamid-kontserdid ei tekitanud esinemiskrampi.

Küsimusele, mida muusika üldse annab, vastab Hans, et ta ei mõtlegi selle peale: "Olen kogu aeg muusika sees ... Aga kui järele mõelda, siis see on väljund. Lähen reaalsest

maailmast välja. Samas on see elustiil, milleta oma elu ette ei kujuta. Kui on kurb, siis muusika lohutab. Kui on suur rõõm, tõstab muusika veelgi enam üles."

Iidse viiuli võluvad helid

Praegu õpib Hans teist aastat Frankfurdi Muusika- ja Esituskunstide Akadeemias professor Erik Schumanni juures viiuli erialal ning tõdeb, et elu on tihedalt tegutsemist täis. "Olen sealmaal, et suureks motivaatoriks on kontserdid, mida annan üle Euroopa. Harjutamine hakkab vilja kandma. Minu siht on soolokarjäär," sõnab noormees ja lisab, et on valinud raskeima võimalikest, kuid just solisti ja kammermuusiku tee on tema unistus.

Mida selleks vaja läheb? "Tahet, tööd ja kindlasti toetatavat atmosfääri, toetatavat õpetajat ja head haridust. Päriskindlasti ei saa läbi hea instrumentidita!" Hansu käes on rariiteetne meisterpill, mille ta sai kasutamiseks Eesti Pillifondist. "Pilli omanik on perekond Sapožnin, kelle lahkel loal saan sellega mängida. Itaalia pilli nimi on Giovanni Paolo Magini

ja see pärineb umbes aastast 1610," räägib noor muusik ja kiidab, et mis tahes heli ta pillist kätte tahab saada, selle ka saab.

Hans on pilliga esinedes saanud kiidusõnu üle maailma. "Sel on palju rohkem valikuid, kui ette suudan kujutada. Ühele solistile või tegusale muusikule, kes peab esinema suurtes saalides, on selline kogemus väga vajalik ja kasulik. Olen super õnnelik ja tänulik."

Kannatlikku meelt

Mida aga soovitada neile, kes muusikuteed alustavad, ja nende vanematele? "Lapsevanematele soovitan varuda aega ja kannatust. Tulemus on seda väärt. Lapsele ütlen, et ta võiks proovida kasvõi üht instrumenti. See on kasulik igas mõttes. Kunagi ju ei tea, mis lapses peidus on. Võib-olla ühel päeval vaimustub ta sellest samamoodi nagu mina, tegutseb muusikuna ja õpib Frankfurdis oma ala meistrite käe all?"

Üks on selge, rõhutab ta: iga ala nõuab distsipliini ja harjutamist. Muusika võib aga tuua ägedaid kohtumisi ja sõprusuhteid üle maailma. Muusika, ütleb Hans, on elamus!

Orel ehitatakse ümber ja pill saab elektrilise juhtimise loodetavasti juba 15. juuniks.

MARI KUKK

EELK Rannamõisa koguduse õpetaja Aare Kimmel ütleb, et praegune orel on kirikus alates 1992. aasta algusest. See on kingitus Rootsist, Äppelbo koguduselt, kes oma oreli välja vahetas. “Rootslased panid selle ka meie kirikus üles. See on suur ja uhke Ackermann & Lunds firma pill, hea kõlaga, kahe manuaali ja 15 registriga. Ehitatud eelmise sajandi esimesel poolel, arvatavasti 1930ndate paiku,” räägib õpetaja.

Ta tõdeb, et orelid on keerulised ja kapriissed pillid, mis ka hoolt vajavad. Näiteks jääb mõni vile keset mängu hüüdma, rikkudes muusika. “Sellel pillil on meie oreli hooldaja Hardo Kriisa sõnul ka mitmeid tehnilisi puudusi, mis vajaks parandamist ja mille tõttu ta ümberehitamist soovitas. Tänavu jaanuarikuus otsustasime koguduse nõukoguga selle töö ette võtta, et asi parem saaks.”

Mida tähendab oreli ülesehitus?

Orel on pneumaatilise juhtimisega, nagu suuremad orelid üldiselt ongi, teab Kimmel kõnelda: “Mängupulti ja pilli ühendab suur hulk torusid, mille kaudu suruõhu abil registreeritud ning vilede mängimist juhitakse. See tingib ühtlasi ka teatud viivituse klavvi vajutamisest heli tekkimiseni. Seal on ka sõlmi, millele on hooldades väga raske ligi pää-

Rannamõisa kiriku orel läheb remonti

Kuna pill tervikuna on hea, ei ole uue hankimise järele vajadust. “Sellega on nagu majaga: kui remondist piisab, ei hakata kohe uut ehitama,” sõnab õpetaja Kimmel. / Fotod: Mari Kukk

seda.” Remondi käigus tehakse pilli juhtimine elektriliseks, mis lihtsustab asja ja muudab selle töökindlamaks. Viled aga jäävad ikka töötama suruõhul, nii et heli ei muutu. Mängimine läheb täpsemaks, väheneb viivitus klavvi vajutamisest heli tekkimiseni.

Töö on hoos

Remonditöödega on Kimmeli sõnul juba alustatud ja need on plaanis lõpetada 15. juuniks. Eelarve koos käibemaksuga on 15 336 eurot. “Harku valla volikogu otsustas seda tööd

toetada kolmandiku maksu-muse ulatuses, 5112 euroga, mille eest suur tänu,” sõnab koguduse õpetaja. Volikogu otsustas märtsikuu istungil ühehäälselt toetada 1/3 osas Rannamõisa kiriku oreli remonti. Vahendid eraldati valla eelarve reservfondist.

Ülejäänud raha on kogudusel juba olemas, tõdeb Kimmel ja avaldab lootust, et nüüd peaks küll kõik korda minema. “On tehtud ka sihtannetusi ja soovijad võivad neid veelgi teha koguduse arveldusarvele,” tänab ta kõiki praeguseid ja tulevaseid toetajaid.

Heas korras kirik

Küsimusele, kuidas elanik saab panustada, vastab õpetaja: “Kirikut hoiavad korras ja töös eeskätt koguduse liikmed oma osaluse ja annetustega, aga oma tähtsus on sellel valla jaoks ju laiemaltki – ka paljude jaoks, kes otseselt kogudusega seotud ei ole. Eriti märkab seda advendi- ja jõuluajal, aga ka näiteks matuste korral. See tõttu on tänuväärne, et Harku vald on kiriku suuremaid remonditöid ikka toetanud ja kirik üsna heas korras,” vastab Kimmel. Ta leiab, et mõelda tasub ka Jeesuse sõnadele: inimene ei ela üksnes leivast, st

kommentaar

Hardo Kriisa
Orelimeister

“Rannamõisa kiriku orel on ehitatud Rootsis pneumaatilise oreline ja sel on juba algselt rida tehnilisi probleeme, mis olid ka aluseks pillist loobumisele Rootsis. Soovitsin muuta osa pneumaatikast elektriliseks (ühendus mängupuldi ja vilepõhjade vahel), mis tagab orelile stabiilse funktsioneerimise ja juurdepääsu kõigile tehnilistele sõlmedele.”

kõigest materiaalsest, vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust. “Ühiskonnas pole teist institutsiooni, kus seda sõna nõnda pakutaks, seepärast on kiriku tähtsus tegelikult ainulaadne – oskaks me seda ainult hinnata. Kiriku ukseid on avatud igal pühapäeval jumalateenistuse ajal – tere tulemast!” Soovi korral on võimalik kirikut külastada ka muul ajal, selleks tuleb pöörduda koguduse õpetaja poole.

Orelit mängitakse kirikus peaaegu alati, kui seal midagi toimub – kindlasti igal jumalateenistusel, aga ka matustel, laulatustel, ristsetel, kontsertidel.

Kogemuste vahetamine mehhiklastega

KAIDI PEETS

TÜG-i lapsevanem,
Adelante Koolitus OÜ partner,
juhtide ja meeskondade coach

Veebruaris ja märtsis avasid Tabasalu Ühisgümnaasium ning Rannamõisa lasteaid lahkelt oma ukse kolmele Mehhiko tudengile, kes on Eestis pooleaastase programmi ADN raames.

Soe kohtumine 12. klas-

si õpilastega pakkus Eesti ja Mehhiko noortele võimaluse oma koduriigi rõõmudest ning väljakutsetest rääkida. Muu hulgas jagasid TÜG-i õpilased ka oma õpilasfirmade kogemusi ja Mehhiko noored tutvustasid viisiidil sündinud algatusi, nt koostöö ühe Mehhiko ja Eesti ülikooli vahel, Eesti-Mehhiko ujumisvõistlus.

Mehhiko noored kohtusid ka 2.b klassi õpilastega, kes said loodetavasti lõbusast koh-

tumisest täiendavat motivatsiooni inglise keele õppimiseks.

De Alba Raza Fundaciõni rahastatav program ADN toetab positiivsete muutuste elluviimist ühiskonnas, aidates muu hulgas kaasa sotsiaalselt haavatavate gruppidega tegelevate organisatsioonide arengule. Programm pakub osalejatele võimaluse arendada oma liidrioskusi, luua uusi suhteid ning koguda teadmisi ja kogemusi. Kliimaatilise, sotsiaalse

ja kultuurilise mitmekesisuse paremaks tajumiseks elavad noored kümme nädalat kahes riigis, sh Eestis.

Mehhiko noori võtsid lahkelt vastu ka teised organisatsioonid: riigikogu, Maailmakoristuse SA, Lootuse Küla MTÜ, Heateo SA, Toidupank. Mehhiklastel kohtusid ka Martin Villiguga, kes on Heateo SA haridusfondi üks kaasasutajaid, ja Eesti Ettevõtlike Noorte Koja presidendi Anni Ojaga.

Meie vald

Rubriik tutvustab kord kuus Harku valla vaatamisväärsusi, loodust, allasutusi, põnevaid projekte ja fakte ajaloos.

Nelja ajastu militaarajaloo retk

Harku valla piires ja Keila-Joal võib leida muljet avaldavaid militaarajaloo-objekte, mida matkahooaja saabudes avastada.

Selline näeb välja Humala nõukaegse raadiolokatsiooni keskuse angaar. / Foto: Heinart Puhkim

HEINART PUHKIM

Retkejuht

Peeter Suure merekindluse neljakordne kaitsevöönd ehitati esimese maailmasõja eel ja ajal Balti mere piirkonda, et kaitsta Venemaa Keisririigi pealinna St. Peterburgi. Teine kaitselinn hõlmas Tallinna ümbrust – Naissaare ala ja Helsingi Porkkala-Skatanniemi piirkonda. Suurtükitle ulatus ja miiniväljad lukustasid akvatooriumi ning välistasid vaenlase sõjalaevade edasi liikumise.

Suurupi ülemise tuletorni lähedale alustati patarei nr 1 ehk nn Romanovite patarei ehitamist. Sellest on säilinud suured ristkülikukujulised paetiigid. Patarei nr 2 asus merekaldal, praeguse mereseirekeskuse naabruses. Sinna telliti USA-st neli 9,2-tollist kaugelasekahurit laskeulatusena kuni 35 kilomeetrit, mis võimaldas tulistada peaaegu Soome lahe keskele. Praegu on positsioonidel säilinud monoliitbetoonist komandopunkt ja 1941. aastal õhitud suurtükialused. Patarei nr 3 asus esimesest umbes kilomeetri kaugusel idas, praeguse Munakivitee naabruses. Sinna jõuti paigaldada neli kuuetoollist suurtükki. Praeguseks on säilinud suurtükipositsioonid, neid ühendav betoonitud tunnel, rooduvarjendid ja tulejuhtimise torn. Mere ääres on kaks õhitud helgiheitjate positsiooni.

Külastada on võimalik Peeter Suure merekindluse Vääna-Vitis asuvat nn kindralite punkrit ehk staabi positsiooni, kust oleks olnud võimalik jälgida ja juhtida Pakri poolsaare ning Naissaare akvatooriumis toimuvat merelahingut. Milline sõjateatri mastaapsus! Vaadata saab Naage roodublindaazi ja sisemaa kaitserajatisi ning Vääna metsas asuvaid valmis ehitamata kaitsepositsioonide vundamendiauke ehk metsajärvi. Praegu on punkrite asukateks kartlikud ja looduskaitsealused nahkhiired ning kehtivad liikumispäringud.

Humalas võib kohalike kaitseleitlaste saatel läbida umbes 600 meetri pikkust paepinnasesse raiutud allmaatunnelit, mis ühendas kahte merekindluse roodublindaazi. Tunnelisse oli ehitatud kogu kaitselinni ühendav kitsarööpmelise raudtee haru. Samas asuvad nõukogudeaegse raadiolokatsiooni juhtimiskeskuse rajatised ning liikuvlokaatorite hoiustamise angaariid. Humala keskuse elektroonilisel kaardil olid nähtavad kõik selle regiooni õhus liikuvad objektid. Siit edastati infot raketibaasidesse ja lennuväljadele.

Türisalus saab tutvuda nõukogudeaegse õhutõrjeraketide S-200 baasi territooriumiga. Praegu tundub see veel võimalik olevat. Maa-õhk-tüüpi raketid olid võimalised tabama kõiki piirkonnas lendavaid objekte.

Keila-Joa lossist ligi kilomeetri kaugusel on praeguse lossikompleksi rajaja, kindralleitnant Alexander von Benckendorffi (1781–1844) perekonna rahula. Kindralit tuntakse Euroopas kui Napoleoni sõdade aegset Amsterdami vabastajat.

Ajaliselt kulub militaarretkele vastavalt soovile ja jalgsimatka pikkusele 2-4 tundi. Vajalik oma transport. Ränak sobib kõigile, ka kooliõpilastele ja pensionäridele.

VALLAVALITSEMINE & KULTUUR

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE EELNE
ESKIISLAHENDUSE TUTVUSTAMINE
25.04.2019 kell 17.00 toimub Harku vallamajas
(Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) Vääna-Jõesuu külas
Luige tee 12 (katastritunnus 19801:011:0788) maa-
üksuse detailplaneeringu algatamise eelne eskiis-
lahenduse tutvustamine.

Detailplaneeringu algatamise eelse esialgse eskiisiga saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses või otselingil Kaart.harku.ee/DP/2019_277/avalik. Harku vallavolikogu 25.02.2016 otsusega nr 11 on maaüksusele algatatud detailplaneeringu koostamine, kuivõrd planeeringust huvitatud isikul on planeeringu eesmärgi muutunud, tuleb detailplaneering algatada uuesti.

DETAILPLANEERINGUTE AVALIKU VÄLJAPANEKU
TULEMUS JA AVALIK ARUTELU
01.03.2019–15.03.2019 k.a toimus Harku vallamajas,
veebilehel ja detailplaneeringute veebirakenduses
Tabasalu alevikus Klooga mnt 5a (katastritunnus
19801:002:6790) ja Kalda tn L1 (katastritunnus
19801:002:1007) maaüksuste ning lähiala detail-
planeeringu avalik väljapanek.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku kestel esitati vastuväide kavandatava piirdeaia ja heki kohta Klooga mnt 5a maaüksuse lõunaküljele. Sellest lähtudes korraldab Harku vallavalitsus detailplaneeringu avaliku väljapaneku järgse avaliku arutelu 25.04.2019 kell 16.00 Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik).

01.03.2019–15.03.2019 k.a toimus Harku vallamajas
(Kallaste tn 12, Tabasalu alevik), veebilehel ja detail-
planeeringute veebirakenduses Rannamõisa külas
Harku tee 46 (katastritunnus 19801:002:1481) ja
Harku tee 48 (katastritunnus 19801:002:1514) maa-
üksuste ning lähiala detailplaneeringu avalik välja-
panek.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku kestel detailplaneeringute vastuväiteid/ettepanekuid ei esitatud. Sellest lähtudes ei korralda vallavalitsus detailplaneeringu avaliku väljapaneku järgset arutelu.

DETAILPLANEERINGUTE VASTUVÕTMISED JA
AVALIKUD VÄLJAPANEKUD
Harku vallavolikogu 28.03.2019 otsusega nr 33 võeti
vastu Tabasalu alevikus Harku tee 47 (katastritunnus
19801:001:3113) maaüksuse ning lähiala detail-
planeering vastavalt OÜ Ruum ja Maastik (rg-kood
11038715) tööle nr 03-17.

Planeeritava ala suurusega u 1,0 ha paikneb Tabasalu alevikus ja hõlmab Harku tee 47 (katastritunnus 19801:001:3113) 100% tootismaa maaüksust. Detailplaneeringuga kavandatakse olemasoleva tootismaa sihtotstarbega Harku tee 47 katastriüksuse jagamine üheks äri- ja tootismaa sihtotstarbega krundiks ning üheks transpordimaa sihtotstarbega krundiks. Detailplaneeringuga moodustatakse 10 128 m² suurune äri- ja tootismaa segasihtotstarbega krunt. Krundile määratakse ehitusõigus ühe äri- ja tootishoone püstitamiseks, maapealse ehitisealuse pinnaga kokku kuni

6000 m². Hoone suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 12 m ja kuni kolm maapealset korrust. Lubatud katusekalle on määratud vahemikus 0–20 kraadi. Detailplaneeringuga moodustatakse üks transpordimaa sihtotstarbega krunt Harku-Rannamõisa tee äärde ehitatud kergliiklustee tarbeks. Transpordimaa sihtotstarbega krunt on detailplaneeringu vastuvõtmise hetkeks juba moodustatud ja üle antud kohalikule omavalitsusele. Juurdepääs planeeritavale alale on lahendatud otse Harku-Rannamõisa teelt. Planeeringuala veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud vastavalt ühisveevärgi ning -kanalisatsiooni arengukavale tsentraalsete trassidega. Harku vallavolikogu 17. oktoobri 2013 otsusega nr 138 kehtestatud üldplaneeringu kohaselt paikneb planeeritav ala tootismaa juhtotstarbega tihehoonestusalal. Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas üldplaneeringu ja Harku vallavolikogu 31. mai 2018 otsusega nr 51 kehtestatud Harku valla ehitustingimusi, miljõöväärtuslikke alasid ja väärtuslikke maastikke määrava ning tihehoonestusalasid täpsustava teemaplaneeringu lahenduse ja tingimustega. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 29.04.2019–13.05.2019 k.a. Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) lahtiolekuaegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee ja otselingil Kaart.harku.ee/DP/170607_22/avalik. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-kirja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald 25.04.2019–08.05.2019 k.a.

DETAILPLANEERINGU AVALIKU VÄLJAPANEKU JA
AVALIKU ARUTELU TULEMUSE TEADE
Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik,
Harku vald) toimus 07.03.2019 kell 15.00 Kumna
külas Puusepa tee 2 ja Puusepa tee 2a maaüksuste
ning lähiala detailplaneeringu avaliku väljapaneku
järgne avalik arutelu.

Detailplaneeringu avalikustamise ajal esitas planeeringust huvitatud isik, endine Puusepa tee 4 kinnistu omanik OÜ Harmet Modular Building juhatusel liige ja praegune omanik SCPI Corum Origini volitatud esindaja detailplaneeringule ettepaneku laiendada Kumna külas Puusepa tee 2 ja Puusepa tee 2a maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu ala piiri, et oleks võimalik laiendada hoonestusala ning ehitisealust pinda Puusepa tee 4 maaüksuse osas. Vallavalitsus nõustus esitatud ettepanekutega laiendada planeeritavat ala, kaasates planeeringu koosseisu Puusepa tee 4 maaüksuse. Harku vallavalitsuse hinnangul Kumna külas Puusepa tee 2 ja Puusepa tee 2a maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu ala laiendamise, kaasates planeeringu koosseisu Puusepa tee 4 maaüksuse, ei muuda detailplaneeringu põhilahendust, mistõttu ei korralda Harku vallavalitsus uut avalikku väljapanekut.

Harku vallavalitsuse 19.03.2019 korraldusega nr 117
on muudetud planeeringu ala suurust ja nimetust,
määrates uueks nimetuseks Kumna külas Puusepa

tee 2, Puusepa tee 2a ja Puusepa tee 4 maaüksuste
ning lähiala detailplaneering.

DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMINE
Harku vallavalitsuse 19.03.2019 korraldusega nr 119
kehtestati Tuule tee 13a (katastritunnus 19801:001:
2930) ja Tuule tee 15 (katastritunnus 19801:001:1581)
maaüksuste ning lähiala detailplaneering vastavalt
Maarja Style OÜ (rg-kood 12364279) tööle nr TP1/17.
Detailplaneeringuga moodustatakse Tuule tee 13a
maaüksusest kaks elamumaa sihtotstarbega krunti, üks
olemasoleva elamu ja abihoonete teenindamiseks ning
teine täiendava elamu ja abihoonete püstitamiseks ning
üks ehitusõigusega maatulundusmaa sihtotstarbega maa-
üksus. Tuule tee 15 maaüksusest moodustatakse kaks
elamumaa sihtotstarbega krunti, üks olemasoleva elamu
ja abihoonete teenindamiseks ning teine täiendava elamu
ja abihoonete püstitamiseks ning üks tootismaa
sihtotstarbega krunt olemasoleva puurkaevu tarbeks.
Elamumaa krundidele, detailplaneeringu põhijoonisel
pos nr 1 ja pos nr 4 määratakse ehitusõigus olemasoleva
hoonestuse kohaselt ühe üksiklamu ja kuni kolme abi-
hoone püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 500 m².
Elamumaa krundile, detailplaneeringu põhijoonisel pos
nr 2 ja pos nr 5 määratakse ehitusõigus ühe üksiklamu
ja kuni kahe abihoone püstitamiseks, ehitisealuse pin-
naga kuni 400 m². Elamute suurimaks lubatud kõrgu-
seks maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni kaks
maapealset korrust. Abihoonete suurimaks lubatud
kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 4,5 m ja üks
maapealne korrus. Lubatud katusekalle on määratud
vahemikus 28–45 kraadi. Planeeringuala veevarustus on kavandatud lahendada
olemasoleva puurkaevu baasil ja roovee kanaliseerimine
on planeeritud kogumismahutitega. Detailplaneeringuga moodustatakse kolm transpordi-
maa sihtotstarbega krunti, mis võorandatakse tasuta
vallale. Vastuvõetud korralduse ja kehtiva planeeringuga saab
tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil
Kaart.harku.ee.

Planeeringuala veevarustus on kavandatud lahendada
olemasoleva puurkaevu baasil ja roovee kanaliseerimine
on planeeritud kogumismahutitega. Detailplaneeringuga moodustatakse kolm transpordi-
maa sihtotstarbega krunti, mis võorandatakse tasuta
vallale. Vastuvõetud korralduse ja kehtiva planeeringuga saab
tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil
Kaart.harku.ee.

Harku vallavalitsuse 19.03.2019 korraldusega nr 118
kehtestati Hobuseraua tee 26 (katastritunnus 19814:
001:0280) maaüksuse ning lähiala detailplaneering
vastavalt Ruum ja Maastik OÜ (rg-kood 11038715)
tööle nr 02/18.

Detailplaneeringuga kavandatakse olemasoleva maa-
tulundusmaa sihtotstarbega Hobuseraua tee 26 katastri-
üksuse jagamine kolmeks elamumaa sihtotstarbega
krundiks, kolmeks transpordimaa sihtotstarbega krundiks,
üheks üldkasutatava maa sihtotstarbega krundiks, üheks
maatulundusmaa sihtotstarbega krundiks ning üheks
jäätmehoiidla maa sihtotstarbega krundiks. Planeeringus
määratakse ehitusõigus kolmele elamumaa krundile
nelja elamuühiku püstitamiseks. Detailplaneeringu põhi-
joonisel pos nr 1 ja pos nr 2 on määratud ehitusõigus
mõlemale krundile ühe üksiklamu ja kahe abihoone
püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 250 m². Detail-
planeeringu põhijoonisel pos nr 3 on määratud ehitus-
õigus ühe kaksiklamu ja kahe abihoone püstitamiseks
ehitisealuse pinnaga kuni 500 m². Elamute suurimaks lu-

batud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 9 m
ja kuni kaks maapealset korrust. Abihoonete suurimaks
lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni
4,0 m ja üks maapealne korrus. Lubatud katusekalle on
määratud vahemikus 0–20 kraadi. Detailplaneeringu
põhijoonisel pos nr 9 jäätmehoiidla maa sihtotstarbega
krundile nähakse ette rooveepumpla rajamine. Lisaks
näeb detailplaneeringu lahendus ette kergliiklustee
võrgustiku loomise ja selle perspektiivse ühendamise
Kaarle tee kaudu Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna riigi-
maantee äärsel kergliiklusteedega. Kuna olemasolev trans-
pordimaa sihtotstarbega kinnistu (Kaarle tee, katastri-
tunnus 19814:001:0317) on liiga kitsas, võimaldamaks
rajada korralikku sõidu- ja kergliiklusteed, on planeer-
ingualasse kaasatud osaliselt Nurme (katastritunnus
19801:001:2468) maaüksus ning osaliselt jätkuvalt riigi
omandis olev maa.

Detailplaneeringuga on kavandatud ajutine 76 m²
suurune transpordimaa sihtotstarbega krunt Nurme
(katastritunnus 19801:001:2468) maaüksusest ja 1539 m²
suurune transpordimaa sihtotstarbega krunt jätkuvalt
riigi omandis olevast maast, mis hiljem liidetakse Kaarle
tee (katastritunnus 19814:001:0317) transpordimaa siht-
otstarbega kinnistuga.

Planeeritavate kruntide veevarustus ja kanalisatsioon
on lahendatud vastavalt ühisveevärgi ning -kanalisat-
siooni arengukavale tsentraalsete trassidega. Juurdepääs planeeritavale alale on jalgsi liigeldes
võimalik Kiriku teelt mööda Hobuseraua teed. Autoga
liigeldes ei ole juurdepääs planeeritavale alale Kiriku
teelt mööda Hobuseraua teed käesoleval hetkel võimalik,
kuna tee on osaliselt eraomandis ja liikumine teel on
tökestatud. Detailplaneeringuga on planeeritava ala ida-
serva kavandatud transpordimaa krunt, mis tulevikus
võimaldab ühendada Hobuseraua tee, Kaarle tee ja
Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna riigimaantee (T-11390),
mis jääb planeeritud alast 400 m kaugusele põhja poole.
Samuti on tulevikus juurdepääsuna võimalik kasutada
Välgu teed, mis ühendatakse Toome tee ja Apametsa tee
või Liiva tee kaudu Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna
riigimaanteega. Vastuvõetud korralduse ja kehtiva planeeringuga saab
tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil
Kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE TAOTLUSED
Harku vallavalitsusele on esitatud taotlused:

- Laabi külas Puidu ja Norma maaüksuste ning lähiala
detailplaneeringu koostamise algatamiseks;
- Viti külas Merihundi tee maaüksuse ja lähiala detail-
planeeringu koostamise algatamiseks;
- Tiskre külas Gotlepi maaüksuse ja lähiala detail-
planeeringu koostamise algatamiseks;
- Muraste külas Kaare tee 6 maaüksuse ja lähiala detail-
planeeringu koostamise algatamiseks;
- Harku alevikus Instituudi tee 3 maaüksuse ja lähiala
detailplaneeringu koostamise algatamiseks.

Esitatud taotluste ja nende lisadega saab tutvuda
detailplaneeringute veebirakenduses aadressil
Kaart.harku.ee.

PLANEERIMIS- JA EHITUSAMET

VOLIKOGU ISTUNGILT:

28. märtsil 2019 toimus Harku vallavolikogu istung, kus osales
19 Harku vallavolikogu liiget, istungit juhatas Harku vallavolikogu
esimees Kalle Palling.

ISTUNGIL VÕETI VASTU JÄRGMINE MÄÄRUS:

• Harku vallavolikogu määruste muutmine.

ISTUNGIL VÕETI VASTU JÄRGMISED OTSUSED:

- Harku vallas Suurupi külas asuva Kõrtsu kinnisasja jagamise kohta seisukoha andmine;
- Harku vallas Kumna külas asuva Kumna tee 20 kinnisasja jagamise kohta seisukoha andmine;
- Harku vallas Liikva külas asuva Kikkapuu kinnisasja jagamise kohta seisukoha andmine;
- Vääna-Jõesuu külas Nõmmerohu tee 8 ja Nõmmerohu tee 10 maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu algatamine;
- Tabasalu alevikus Peetri ja Peetripooli maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu algatamine;
- Viti külas Aiba tee 12 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu algatamine;
- Viti külas Aiba tee 12 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine;
- Muraste külas Kase tn 4 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu algatamine;
- Harkujärve küla Kiriku tee 11 ja lähiala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine;
- Rannamõisa külas Harku tee 47 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu vastuvõtmise;
- Liikva külas Päikese ja Päikese I kinnistute ning lähiala detailplaneeringu koostamise lõpetamine;
- Vääna-Jõesuu külas AÜ Vesilind maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise lõpetamine;
- Vääna-Jõesuu külas AÜ Masinaehitaja territooriumi detailplaneeringu koostamise lõpetamine;
- volikogu protokolliline otsus: mitte liituda Euroopa Regioonide Komitee loodava võrgustikuga "Linnad ja piirkonnad sisserändajate integratsiooni eest".

Kui Harku vallavolikogu aprillikuu eestseisuse koosolekul ei otsustata teisiti, toimub järgmine Harku vallavolikogu istung 25.04.2019 algusega kell 16.00 Harku vallamaja koosolekute saalis.

Päevakorraga saab tutvuda viis päeva enne istungit veebiaadressil www.harku.ee/teated ja veebiülekannet on võimalik jälgida aadressil www.volis.ee.

VALLAVOLIKOGU KANTSELEI

Kuhu minna, mida teha

Vaata Tabasalu noortekeskuse, Vääna-Jõesuu noortetoa, Vääna noortetoa ja Harkujärve noortekeskuse sündmusi www.noortekeskused.ee.

Päev	Algus	Mis toimub?	Kus?	Lisainfo
11. aprill	17.00	Muusikakooli ansamblite ja lisapillide kontsert	Tabasalu Muusikakool (Kooli 1)	www.tabasalumuusikakool.ee
11. aprill	19.00	Talisuplus: Tilgu sadamas	Tilgu sadam	Facebook @Taliujumine Tilgus
12. aprill	19.00	Kinoõhtu Murastes: "Skandinaavia vaikus"	Muraste Kool (Lee tee 9)	www.muraste.ee
12. aprill	19.00	Harku valla mälumäng "Ajuragin"	Bistroo Portsman (Teenuste 2)	
13. aprill	11.00	Lapsevanemate suhtlustreening (Gordoni perekool)	Restoran Seller (Klooga mnt 6a)	www.sinamina.ee
13. aprill	19.00	Õhtu täis muusikat: Ivo Linna ja Antti Kammiste	Muraste Kool (Lee tee 9)	www.muraste.ee
14. aprill	10.30	Jumalateenistus: Rannamõisa kirikus	Rannamõisa kirik	www.rannamoisakogudus.ee
14. aprill	17.00	Jumalateenistus: Harkujärve kogukonnakirikus	Harkujärve kogukonnakirik (Kiriku tee 2)	www.inglitiib.ee
16.-17. aprill	12.45	Lahtiste uste päevad muusikakoolis	Tabasalu Muusikakool (Kooli 1)	www.tabasalumuusikakool.ee
17. aprill	18.00	Muusikakooli kevadkontsert "Nali muusikas"	Tabasalu Muusikakool (Kooli 1)	www.tabasalumuusikakool.ee
17. aprill	18.30	Töötuba: vana raamatu kaante restaureerimine	Tabasalu käsitöökamber (Sarapuu 12)	Facebook @EffieEesti
19. aprill	19.00	Kinoõhtu Murastes: "Väikese põhjapõdra Ailo seiklus"	Muraste Kool (Lee tee 9)	www.muraste.ee
19. aprill		Prügimatk	Harku vald	Facebook @MITS.ATI
21. aprill	10.30	Jumalateenistus: Rannamõisa kirikus	Rannamõisa kirik	www.rannamoisakogudus.ee
21. aprill	17.00	Jumalateenistus: Harkujärve kogukonnakirikus	Harkujärve kogukonnakirik (Kiriku tee 2)	www.inglitiib.ee
21. aprill	17.30	Kohtumine filmi "Kapten Morten lollide laeval" looja Kaspar Janicisega	Muraste Kool (Lee tee 9)	www.muraste.ee
21. aprill	18.30	Kinoõhtu Murastes: "Kapten Morten lollide laeval"	Muraste Kool (Lee tee 9)	www.muraste.ee
23. aprill	18.30	Kinoõhtu Murastes: "Kasper ja Emma lähevad aardejahile"	Muraste Kool (Lee tee 9)	www.muraste.ee
23. aprill	19.00	Eesti karikavõistlused 1/4 finaali: JK Tabasalu vs. FC Elva	Tabasalu staadion (Kooli 1)	www.jktabasalu.ee
24. aprill	18.30	Töötuba: pross helmestega	Tabasalu käsitöökamber (Sarapuu 12)	Facebook @EffieEesti

Muraste Kool
ootab oma meeskonda
ABIKOKKA

Tööülesanded: koka abistamine toidu valmistamisel ja serveerimisel, koristustööd.

Kui Sul on tahe ja oskus töötada toredas meeskonnas ning soov hoolitseda vahva koolipere köhutäie eest, siis ootame Sinu soovivaaldust ning elulookirjeldust hiljemalt 19. aprilliks 2019 e-posti aadressil kontakt@murastekool.edu.ee.

Tabasalu Lasteaed Tibutare
kutsub oma lasteaiapeere tööle
alates 1. augustist 2019
KOKA,
(1,0 kohta)

Pakume:

- sõbralikku ja kokkuhoidvat kollektiivi
- pikendatud puhkust suvel (35 kalendripäeva)
- tervist edendavat töökeskkonda
- personali võimlemistrenni töökohal
- ujula või jõusaali tasuta kasutamise võimalust
- võimalust anda panus laste terviseeadlikku arengusse

Asukoht: Lasteaia 7, Tabasalu alevik, Harku vald
Dokumendid (CV, haridust tõendavad dokumendid)
esitada: direktor@tibutare.edu.ee Info: 5551 8218.

Alasniidu Lasteaed
soovib leida Harkujärve lasteaeda
KOKKA JA KÖÖGITÖÖLIST

Ootame Sind kui:

- sul on tahtmine valmistada maitsvat ja tervislikku sööki;
- tead, et puhtus on oluline ja soovid panustada selle tagamiseks;
- oled positiivse ellusuhtumisega, korrektne ja vastutustundlik.

Omal poolt pakume:

- kaasaegseid tööttingimusi uuendusmeelses lasteaia;
- võimalust osaleda meeskonna üritustel, koolitustel;
- tööaega kella 7–17;
- pikka puhkust ja sportimisvõimalusi.

Tööle asumise aeg: juuli 2019.

Harkujärve lasteaed asub Harkujärvel, Venteri tee 6.
Meie juurde sõidab Tallinna linnaliini buss nr. 27.
Edasta oma CV hiljemalt 26. aprilliks e-posti aadressil
direktor@alasniidulasteaed.eu. Lisainfo telefonil 5553 8003.

Vääna Mõisakool on 164-aastane pikkade traditsioonidega lasteaed ja kool, mis asub kultuuriväärtusliku pargiga ümbritsetud Vääna mõisas.

Võtame oma väikesse ja kokkuhoidvasse kollektiivi
AEDNIKU
(0,5 kohta)

Sinu ülesanne on maist kuni oktoobrini hoolitseda kauni Vääna mõisa pargi eest. Peale regulaarse hooldustöö kuuluvad sinu tööülesannete hulka heki tasandamine, lillede kastmine ja umbrohtorje.

Tööle asumise aeg on mai. Kandeerimiseks palume saata oma soovivaaldust e-posti aadressile kontakt@vaanakool.edu.ee. Lisainfo telefonil 5551 2080.

TEENUS

- Ettevõtte teostab ehitus- ja remonttöid, ka väiksemahulised tööd. Tel 5660 7554, e-post: janek@janelldisain.ee.
- Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringsen, tel 5662 1300.
- Väljaõppinud puudelangetaja teostab ohtlike puude ja okste raiet. Tööd teen tõstuki ja köis-tehnikaga. Kändude freesimine ja okste äravedu. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Teostame kruntide raie kompleksteenust: raietööd, materjali kokkuvedu, kändude juurimine/freesimine, jäätmete hakkimine, okste ja kändude äravedu. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Korstnapühkija ja pottsepa teenused. Ohtlike puude/okste langetamine ning viljapuude lõikamine. Muruniitmine. Tel 5348 7318, e-post: igor@inkteenused.ee.
- Liugused, riidekapid, garderoobid. Abi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel 522 1151, www.nagusul.ee, FB Nagusul OÜ.
- Raamatupidamisteenus Eesti, Läti ja Norra väiksematele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Info tel 503 3175 või e-post: info@weldnor.com.
- Liugused ja garderoobid. Hinnad soodsad. Garantii. Tel 502 9075; e-post: liugused@kallion.net.
- Teostame vihmaveesüsteemide ja katuseurvatootedega seotud töid. Vihmaveerennid toodame kohapeal valtsimismasinaga – puuduvad liitekohad. Vihmaveerennid OÜ, tel 527 1059, e-post: info@vihmaveerennid.ee.
- Lõikan hekki, teen saetöid aias. Tel 5554 7291.
- Korstnapühkija teenused, tel 5877 1665, www.puhaskolle.ee.
- Korstnapühkimistööd (nõuetekohane akt) tel 504 0875.
- Korstnapitside ehitus. Tel 5557 9399.
- Elektriseadmed ohutuks! Kõik elektritööd pädevalt elektrikult. Tel 5331 3215.
- Liiv, killustik, muld veoga. Tel 507 9362.
- Elkinss OÜ. Plekitooted, katuse lisaplekid, käsitöödetailid teie jooniste järgi. Võimalik abi paigaldamisel. elkinss.gerbera@gmail.com, 5569 6917.

- Öhksoojuspumba paigaldus ja hooldus, hind 150 €. Sertifikaadiga paigaldaja Kalev Lepistu. Lisainfo tel 5656 2191.
- Teostame kaevetööd miniekskavaatoriga. Tel 5639 3588, www.väikeekskavaator.ee.
- Väikeveod kuni 2 tonni. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Tel 509 2936.
- Arboristi teenused. Ohtlike puude raie. Puude hooldusloikus. Hekkide hooldus, kändude freesimine. Raieteenused, võsatööd. Puude istutus. www.puukirurg.ee, e-post: info@puukirurg.ee, 505 7786.
- Ohtlike puude langetamine ja õunapuude lõikus. Tel 521 0334.
- Elkinss OÜ. Raamatupidamisteenused ja majandusaasta aruanded OÜ, MTÜ, FIE. Soodne hind. Tel 5569 6917, e-post: elkinss.gerbera@gmail.com.
- Müüme liiva, mulda, kruusa, killustikku ja pakume kallurteenust. Tel 529 5909, www.kallur24.ee.

- Haljastustööd, tänavakivide paigaldus ja ehitustööd. Tel 5843 9879, www.sakuehitus.ee.

- Tänavakivide paigaldus, piirdeaedade ehitus, haljastustööd, prügi-vedu, lammutustööd. Tel 5639 1093, e-post: eleanor31@online.ee.
- Ehitusmehed teevad järgmisi töid: puitkarkassmajad, kuurid, katused, vundamendid, aiad, terrassid, fassaadi survepesu ja värvimine, parketi, akende-uste paigaldus. Tel 589 44537, e-post: ehitusmehedharjumaal@gmail.com.
- Muld, liiv, killustik, kruus, frees-asfalt + transport, tel 535 3788.
- Metsaküla Piim AS müüb sõnnikut. Hind 6 eurot/tonn + käibemaks 20%. Kohalevedu tellimisel. Tel 604 9826, 5648 3533.

OST

- OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.
- Ostan põllumajandustehnikat: traktor, heinapress, sõnnikulaotaja, saksavirtspütt. Tel 5609 6431.
- Auto ost. Ostan kõiki marke, igas seisukorras sõiduaautosid ja kaubikuid, ka remonti vajavaid. Tel 5365 4085, e-post: skampus@online.ee.

Toome Sinu muruniiduki, murutraktori ja trimmeri ise hooldusesse!

Harku vallas edasi-tagasi transport alates **10 EUR**

Kampaaniainfo: tel: 51 900 402
www.tehnikakeskus.ee

HOOLDUS-KAMPAANIA

HELISTA MULLE KÕIGIS KINNISVARAKÜSIMUSTES

ANDRUS SOONSEIN
+372 50 94 112
andrus@domare.ee

AASTA MAAKLER 2004

DOMARE KINNISVARA

See armas, kellest äkki jääme ilma, on tegelikult alles ... meie sees.

Sügav kaastunne Reedale ja poegadele

Mihkel Kimmeli
lahkumise puhul.

Perekond Viidas ja Ristoja

Eesti Vabaõhumuuseumis toimub
Koolivaheaja lastelaager
22. aprill – 26. aprill 2019
Laagripäevad kestavad kell 10-16.

Laagripäevad on sisustatud mänguliste haridusprogrammidega. Lapsed saavad meistriks rukkileiva küpsetamises ja osavaks kevadiste talutööde tegemises. Otsime taludest üles kõik koduloomad ja õpime tundma linde ja nende keelt.

Lisainfo ja registreerimine koolipreili telefonil: **6549 126**
või e-maili: **kuiekool@evm.ee**

1Partner

HARKU VALLA MAAKLER
1partner.ee

Ville Värk
513 2422

OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE
INVESTEERIMINE

AUTODE KOKKUOST!
Ostame kõiki sõidukeid ja töömasinaid! Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid! Ei pea olla arvel, ülevaatust ega kindlustust! Pakkuda võib kõike! **Kuulutus ei vanane!** TEL. 5457 5055

Kallis Maris, oleme Sinuga Su leinas.

Siiras kaastunne

isa
kaotuse puhul.

Alasniidu Lasteaia pere

Soovid osta või müüa kinnisvara?
Saan Sind aidata – tunnen oma koduvalda!

+372 502 3230
maarika.kaarepere@remax.ee
www.remax.ee/MaarikaKaarepere
maaklerMaarikaKaarepere

www.aiad-varavad.ee

- Aiaehitus (puit, paneel- ja võrkaiad)
- Väravate paigaldus (jalg-, tiib- ja liugväravad)
- Värava automaatika (müük / paigaldus / hooldus)

info@aiad-varavad.ee tel: 59 18 00 20

Harku valla Huvikool otsib

HUVIRINGIDE JUHENDAJAID

Soovime Harku valla lastele pakkuda uusi võimalusi vaba aja sisustamiseks. Ootame uuel hooajal oma meeskonda erinevate huviringide juhendajaid, näiteks:

SAALIHOKI, AKROBAATIKA ja VÕIMLEMINE, TRAMPOLIINING, YOUTUBERITE KLUBI, SULGPALL, TEADUSRINGID

Pakkuda võib ka muid lastele põnevaid huviringe. Kui soovid oma huviala teistega jagada, anna endast märku!

Tööülesanded:
Huviringide läbiviimine Tabasalu Ühisgümnaasiumis, Harkujärve Põhikoolis või Muraste Koolis ning noortekeskustes vastavalt kokkuleppele.

Nõudmised kandidaadile:

- oma huviala põhjalik tundmine;
- hea suhtlemisoskus;
- soov teha meeskonnatööd, hea ping- ja stressitaluvus;
- täpsus ja korrektsus;
- kõrge motiveeritus ja sügav soov töötada lastega.

Omalt poolt pakume:

- eneseteostuse võimalust ja huvitavat tööd;
- meeldivat töökeskkonda ja häid töötingimusi;
- võimalust kaasa rääkida huviringide arendamises ja uuendustes;
- toredat meeskonda.

Tööle asumise aeg: september 2019
Nõutud keeled: eesti
Asukoht: Harku valla koolides, spordihoonetes ja noortekeskustes

Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutus
Reg nr 90011042, Kooli 1, Tabasalu, Harku valla; e-post: huvitaridus@harku.ee, telefon 509 9885.

**SÜDAMEKUUL
ANNAB NÕU
APTEEKER**

24. aprillil kell 12.00
tuleb eakate päevakeskusesse
(Tabasalu, Teenuste 12)

**proviisor
ENE BÖTKER**

Info: 600 3867
Tiia Spitsõn
Sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja

Harku valla Aiaselts kutsub:

Sigulda taimelaadale

Oleme kohal esimesel avamispäeval! Kõik laada nurgad saab üle vaadatud. Lisaks jõuab tutvuda ka Sigulda kauni kevadise loodusmaastiku ja vaatamisväärsustega!

4. mail kell 5.30

Väljasõit Tabasalust. Tagasi jõuame kell 22.00.
Hind 35 €. Kandes osalustasu Harku valla aiaseltsi kontole reserveerid oma koha bussis: EE832200221058702472
info@aiaselts.ee või
tel: 5017137

**SINU MAAKLER
HARKU VALLAS**

**Carol Saarik
520 9330**

Meid kliendid soovivad

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

www.uusmaa.ee

Kuldsed Kaed
Puhastus- ja hooldusteenused

KODUKORISTUS

PERSONAALNE PAKKUMINE
KOOLITATUD TÖÖTAJAD
KVALITEETSED VAHENDID

**Küsi pakkumist:
LAURA@KULDSEDKAED.EE
5553 6818**

AKNAKATE
www.aknakate.ee

Sinu müügiesindaja Haaberstis

Kadri Viil
+372 566 33 484
kadri@aknakate.ee

Rulood
Tekstiilkardinad
Sääsevõrgud
Terrassimarkiisid

LAUPÄEVAL, 13. APRILLIL KELL 19 MURASTE KOOLIMAJAS

IVO LINNA & ANTTI KAMMISTE

MURASTE
LOODUS KODUS

PILETID:
EELMÜÜK 10.- /6.-
(SEENIORID, ÕPILASED),
KOHAPEAL 13.- /9.-

AVATUD KOHVIK

INFO JA BRONEERIMINE
WWW.MURASTE.EE
5253128

Projekti "Muraste küla 10 aastat" on rahastatud kohaliku omavalitsuse programmi vahenditest

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

- Katuste pesu ja värvimine
- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme
- Küsi hinnapakkumist:

tel. 53 329 176
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

Kodu loata?

Ajame kasutusloa dokumendid korda

SAADA HINNAPÄRING
projektibüroo.ee
+372 513 7017

**PROJEKTI
BÜROO**

nr 1
kasutuslubade
taotleja Eestis

Eksklusiivsed päikesevarjud pikkadeks aastateks
Kaitsevad nii vihma kui päikese eest

www.päikesevari.ee